І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. No. 25. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го ЛЮТОГО 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 6, 1959 Ч. 25. VOL. LYVI.

КОНҐРЕС ПІДВИЩИВ БЮДЖЕТОВІ СУМИ НА БУДІВЕЛЬНУ ПРОГРАМУ

Вашингтон. — Демократична більшість у Конґресі злеґковажила заклики през. Айзенгавера щодо ощадности і вдержання рівноваги між прибутками і видатками в новому бюджеті. В кілька годин після виступу Президента в тій справі Палата Репрезентантів вирішила на своїй сесії в дні 4 лютого збільшити запропонований бюджет, ухвалюючи 277 голосами проти 123 голосів 300 мільйонів доларів на будівельну програму, значить на позички для ветеранів на будування домів у сільських областях. За збільшення бюджету в цій ділянці заявився теж Сенат, ухвалюючи 58 до 32 голосами на будівельну програму половину із запропонованої Палатою Репрезентантів суми, значить 150 мільйонів дол. Крім того одна із сенатських комісій прийняла законопроєкт про будування летовищ, що перевищує значно суми встановлені в проєкті бюджету. За ухвалою про асиґнування 300 мільйонів на будування домів для ветеранів голосували в Палаті Репрезентантів не лише демократи, але й теж багато республіканських конґресменів. Прихильники през. Айзенгавера змогли добитися тільки того, що Сенат зменшив пропоновану Палатою Репрезентантів суму на половину. Все ж таки і рішення Палати і рішення Сенату признати ту чи іншу суму на будівельну програму йдуть проти бажань Президента, який виключив цю ділянку взагалі із нового збалансованого бюджету. Цього ж дня безпосередньо перед палатними дебатами в цій справі през. Айзенгавер, відповідаючи на запити журналістів, висловився дуже рішуче проти „безоглядного видаткування", зокрема для підтримуваної демократами програми будування летовищ і домів для ветеранів. Президент заявив що збільшення бюджету веде за собою неминуче конечність збільшення податків, чого не хоче ні уряд ні громадяни. В дальшому през. Айзенгавер висловив своє задоволення з приводу започаткування інтеґрації у Вірджінії. Велика частина його відповідей на пресовій конференції була присвячена погрозі совєтського міністра оборони маршала Маліновського, що Совєти можуть атакувати далекосяжними ракетами ЗДА з точністю „уколу шпильки". През. Айзенгавер назвав цього роду твердження совєтською пропаґандивною самохвальбою, такою, як теперішні совєтські перехвалки, що це вони винайшли такі речі, як літак, автомобіль, телефон й ін. Совєтськими погрозами не треба перейматися, бо ЗДА мають задовільну і всесторонню організацію, яка виключає можливість несподіваної атаки на ЗДА і їх знищення та здемобілізування.

В КАТАСТРОФІ ЛІТАКА В НЮ ЙОРКУ ЗГИНУЛО 65 ОСІБ

4-го лютого в Ню Йорку впав у Східню Ріку літак Американської Летунської Лінії, і в цій катастрофі згинуло 65 осіб, а врятувалося тільки 8 з усіх, які були на літаку. — Наліво під літаком поліцисти несуть 8-річного Роберта Соллівена, а направо витягнена з води людина із залитим кров'ю обличчям.

Ню Йорк. — В летунській катастрофі 4-го лютого згинуло у Східній ріці 65 осіб, а вдалося врятувати з води тільки 8 осіб з усіх 73 пасажирів і членів залоги, які були в джетовому літаку „Локгід Електра 188" Американської Ледун. Лінії. Літак летів із Шикаґо до Ню Йорку і був вже пів милі від летовища Ля Ґардія в Ню Йорку, але не міг приземлитися, бо падав зливний дощ і була ґуста мряка. Представники різних аґенцій ведуть слідство, щоб встановити причину цієї катастрофи.. Дехто гадає, що треба б заінсталювати ще один радіовий прилад на летовищі, який міг би керувати приземлюванням літаків, які надлітають із північної сторони. Але інші фахівці припускають, що могли бути й інші причини того, що літак не міг щасливо закінчити свого тригодинного лету з Шикаґо. Між врятованими є 8-річний хлопець Роберт Соллівен, який лежить у шпиталі в Ню Йорку і досі не знає, що він втратив батька, матір і дві сестри у віці 12-ох і 5-ох років. Він бачив свою матір живою після катастрофи, але не знає ,що вона, вагітна в 6-му місяці, померла в шпиталі внаслідок важких ран. Слідство вестиме також Конґресова Торговельна Комісія.

АНГЛІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ПОЇДЕ ДО МОСКВИ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДОЛЛЕС ПЕРЕВІВ УСПІШНІ НАРАДИ В ЛОНДОНІ І ВИЇХАВ ДО ПАРИЖУ

Лондон. — Англійський прем'єр Геролд Мекміллен поінформував державного секретаря Джана Фостера Доллеса про плян його, Мекміллена, подорожі до Москви. Совєтський шарже д'афер Алексєй Рошін у довшій розмові з англійським міністром закордонних справ Селвином Ллойдом саме напередодні приїзду Доллеса до Лондону поновив давнє запрошення, що його Хрущов вистосував під час своїх відвідин в Англії у 1956 році під адресою тодішнього прем'єра Антоні Ідена. Таким чином теперішня подорож Мекміллена була б формальною ,ревізитою'. Фактично вона служила б для перевірення безпосередньо в розмовах з Хрущовим, чи існують якісь реальні можливості для будь-якого, сприйнятливого для Заходу, компромісу з Совєтами в справі об'єднання Німеччини. Водночас така подорож скріпила б шанси Консервативної партії в Англії в недалеких тамошніх парляментарних виборах. Соціялістична опозиція віддавна робить головний закид консервативному урядові, що він ніби не хоче „говорити і договоритися" з Совєтами та стоїть у занадто великій залежності від американської політики. Мекміллен хотів би доказати своєму громадянству, що закиди опозиції не слушні, бо він, мовляв, дав наявний доказ максимальної доброї волі поїхавши особисто до Москви. У Франції стрінули вістку про плян подорожі Мекміллена до Москви дуже неприхильно. Французькі керівні кола лякаються, що така подорож англійського прем'єра дасть нове пальне большевицькій пропаґанді, яка горлатиме про те, що Англія відпала від західного фронту, що Захід був примушений вислати англійського прем'єра на переговори до Москви і т. п. небелиці, — твердить західня преса.

Довгогодинні наради державного секретаря Доллеса з англійським прем'єром, міністром закордонних справ і іншими високими урядовцями Англії стосувалися проблеми Німеччини, зокрема Берліну, міжнародного роззброєння і Середнього Сходу. До Лондону прибув і мав довгу розмову з Доллесом головний командант збройних сил НАТО, ген. Лоріс Норстед, який з Лондону поїде до Вашинґтону на переслухання в сенатській комісії, що у зв'язку з новим бюджетом, розглядає проблему збройного стану ЗДА і всього західнього світу. У лондонських розмовах державного секретаря та його почоту з англійськими державними мужами виявилась повна одностайність поглядів, які різняться тільки в нюансах. Так напр. англійці буцімто більше схиляються до можливости переговорювання з німецькими комуністами, як аґентами Совєтського Союзу, та ніби готові взяти участь в конференції з Совєтами без уваги на формальний денний порядок. Зате — твердять газети — Доллес противиться такій конференції з Совєтами, яка мала б бути обмежена виключно до справи Берліну та совєтської пропозиції на мировий договір з Німеччиною, а не брала під увагу цілости німецької проблеми і проблеми безпеки Европи. На четвер 5-го лютого Доллес мав вже призначені перші зустрічі й розмови з французькими державними мужами в Парижі.

Секретар фльоти Ґейтс зрезиґнував

Вашингтон, — 3-го лютого секретар фльоти Томас С. Ґейтс зрезиґнував із свого становища, і президент Айзенгавер „з жалем" прийняв цю резиґнацію, яка буде важна від 1-го червня ц. р. Одночасно повідомляють, що Президент плянує найменувати на це становище підсекретаря фльоти Вільяма Б. Франкі. Секретар Ґейтс заявив, що він плянував бути в урядовій службі тільки короткий час, але так сталося, що вже служить 6 років, і тепер плянує перейти до приватної праці, у Филаделфії, де він працював у фірмі „Дрексел і С-ка". Пан Франкі є з Ню Йорку, має 64 роки, і в урядовій службі є від 1951 року, займаючи різні пости в адміністрації збройних сил.

Помер інж. В. Березюк

31-го січня несподівано помер у Гиббінґу, Міннесота, інженер Володимир Березюк. Покійний брав активну участь у громадському житті нашої української спільноти. Цікавлячися глибоко нашими національними справами, він дописував до нашої преси, в тому числі, і до „Свободи". У своїй власній громаді він активно працював у невеликій українській групі, а водночас широко популяризував українську справу серед американців шляхом дописів до місцевої преси, спроваджування книжок про Україну до міських бібліотек, виставок українських писанок тощо. Покійний народився в 1905 р. в селі Двірці на Жовківщині, закінчив українську гімназію в Перемишлі і Академію Гірництва в Леобені, Австрія. До Америки приїхав у 1949 р. і працював інженером-гірником у Гиббінґу. Був членом УНСоюзу, Відділ у Чисголмі, Міннесота.

В Ужгороді помер Яцко Остапчук

З України, з міста Ужгороду на Закарпатті, наспіла вістка, що там 30-го січня ц. р. помер на 85-му році життя Яцко Остапчук, відомий діяч Збаражчини та сусідніх повітів на переломі цього сторіччя. Покійний був послом до першого демократичного парляменту у Відні, а пізніше довгі роки переживав у Чехословаччині, з великою тугою за рідною землею, на якій і спочив навіки.

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ СХВАЛИЛА ЗАПРОПОНОВАНУ АСЕМБЛІМЕНОМ В. МАРТИНОМ РЕЗОЛЮЦІЮ В. СПРАВІ ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Трентон, Н. Д?. — Генеральна Асамблея (парлямент) стейту Ню Джерзі ще в дні 19-го січня схвалила спільну (зі Сенатом) резолюцію, якою постановляє, „що Українці в цілому стейті повинні мати заохоту до продовжування відзначувань Дня Української Незалежности в тій надії, що вже не далекий той день, в якому мешканці України зможуть жити, як вільні люди та бути панами своєї долі". Резолюцію цю запропонував один з нечисленних не тільки в Ню Джерзі, але і в Америці, натомість один з найбільш популярних членів стейтової леґіслятури, що є українського роду, п. Вільям Мартин з Байону, Гудсонського повіту. Асемблімен Мартин є сином українських батьків, його батько належить до піонерів УНСоюзу, а й сам асемблімен Мартин був свого часу навіть головою 360-го Відділу УНСоюзу, беручи активну участь в багатьох ділянках життя місцевої української громади. Запропонована ним і однодушно схвалена Генеральною Асамблеєю стейту резолюція в дослівному українському перекладі звучить:

„Стейт Ню Джерзі. Генеральна Асамблея, Стейтовий Дім, Трентон, Н. Дж. — Спільна резолюція Асамблеї, внесена асембліменом Мартином з Гудсонського Повіту і схвалена 19-го січня 1959. Спільна резолюція для відзначення 41-ої річниці проголошення вільної і незалежної Української Республіки. —

Тому, що 22-го січня 1959 року припадає 41-ша річниця проголошення вільної і незалежної Української Республіки, і —

Тому, що Українці в Ню Джерзі та в З'єдинених Державах Америки, відзначають цю дату скріпленням своєї віри у волю для всіх народів та потвердженням свого переконання, що тиранія і деспотизм не можуть довго вдержатися там, де люди так вірять, і —

Тому, що загально відомо що любов волі і народоправства живе в гнобленій і поне

(Закінчення на стр. 4-ій)

ЗДА й Англія відкидають совєтську фікцію атомової контролі

Женева. — Представники ЗДА й Англії на Женевській конференції в справі припинення всяких дальших атомово-водневих експериментальних вибухів рішуче перестерегли Совєти, що не погодяться на совєтську вимогу, щоб СССР, ЗДА й Англія мали право „вета" в 7-членній міжнародній контрольній Комісії, яка була б зверхнім органом над контрольно-інспекційними пунктами в різних країнах. За совєтським проєктом, представник кожної з тих трьох держав мав би право в кожному окремому випадку спротивитися переводженню слідства над кожним підозрілим вибухом та міг би переривати контрольну інспекцію. У практиці це звело б до повної фікції контрольно-інспекційну систему. — Державний департамент видав у цій справі окрему заяву з відкиненням совєтської пропозиції та з підкресленням ще раз, що ЗДА тільки тоді погодяться на припинення дальших експериментів, якщо буде встановлена дійсна міжнародна контрольна система, що протиставиться самовільному зламанню договору будь-котрою з договірних сторін. Західня преса піддає під сумнів бажання СССР дійти до порозуміння в справі атомових дослідів, бо — мовляв — Совєти згори знали, що Захід не погодиться на таке без міжнародної контролі. Женевська конференція триває від 31-го жовтня ц. р. і ввійшла в критичну стадію саме у зв'язку з совєтською опозицією проти встановлення міжнародної інспекційної системи.

Греція і Туреччина нараджуються у справі Кипру

Атени. — На п'ятницю 6 лютого призначена зустріч у Женеві в Швайцарії турецького прем'єра Аднана Мендереса й міністра закордонних справ Фатіна Русту Зорлю з грецьким прем'єром Константіном Караманлісом і міністром закордонних справ Еванґельосом Авероф-Тоссізою. Темою тієї конференції, передбаченої на три-чотири дні, буде проблема середземноморського острова Кипру, де від поверх трьох років грецькі націоналісти ведуть підпільно-революційну боротьбу проти англійської адміністрації. Але. поруч із цим грецько-англійським спором існує грецько-турецький, бо Туреччина рішуче противиться змаганню кипрських греків до об'єднання з Грецією. Греція поступилась настільки, що зреклася претенсії на підпорядкування Кипру державній суверенності Греції, а зате висунула вимогу самостійности для Кипру. Турки ж, які становлять одну п'яту частину півмільйонового населення Кипру лякаються взагалі грецької суприматії, при чому вони вказують на близькість Кипру до берегів Туреччини, а далеку його віддаль від Греції та на стратегічне значення Кипру однаково для Туреччини, як і цілого бльоку НАТО, до якого належать і Англія і Греція і Туреччина. Г грудні мин. року грецький і турецький міністри закордонних справ обговорювали цю справу довго в Парижі з нагоди тамошньої конференції НАТО. Остання Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй не вирішила цієї справи мериторично, тільки поручила „всім заінтересованим сторонам" самим викувати формулу порозуміння. У цій справі весь час була активна американська дипломатія, що старалася впливати примирливо на названі три держави безпосередньо заінтересовані в справі Кипру.

Ген. Франко не хоче зміни устрою Еспанії за свого життя

Мадрид. — Голова еспанської держави генераліссімус Франсіско Франко заявив, що Еспанія „вже тепер є монархією" і що він, Франко, править до часу інтронізації монарха, що станеться після його смерти. Тому, мовляв, вся аґітація за зміною теперішнього державного устрою і форми правління в Еспанії зайва, не допускальна і не буде владою толерована. Ці погляди генерала Франка висловлені в листі його найближчого співробітника, адмірала Луїса Карреро Блянка, до видатного монархіста, письменника Хозе Марії Пемана. Лист, писаний в половині минулого місяця, тепер оприлюднено у зв'язку з минулотижневим бенкетом близько сотні видатних еспанських центро - правих діячів, на якому гостро критиковано нинішній еспанський режим. Поліція переслухала 5-х членів заснованої під час тієї минулотижневої зустрічі „Еспанської Унії". Появився офіційний комунікат з запереченням, наче б „Еспанська Унія" була новою політичною партією, опозиційною до уряду генерала Франка. В Еспанії всі партії з вийнятком „Фалянґи" заборонені. Вищенаведена заява Франка завдала поважного удару монархістам, які сподівалися швидкого введення на престіл сина або внука останнього еспанського монарха Альфонса XIII, при чому ліберальні кола сподівалися, що така зміна принесе більшу демократизацію режиму.

Економісти дають поради, як втримати стабільність цін

Вашингтон. — Група економістів зізнавала на спільній конґресовій комісії і твердила, що існує цілий ряд способів, якими уряд міг би не допустити до зросту цін, не шкодячи ані підприємцям ані світові праці. Ці економісти твердять, що приватний монополь (трестові намагання) спричиняє збільшування цін. На цій комісії зізнавали професори Іллинойського університету Горас М. Ґрей, Корнельського університету Алфред Е. Кан і Бруклинського інституту Марк С. Массел, які подали такі засоби для втримання стабільности цін. 1. Скасувати митні тарифи, бо вони не допускають до конкуренції закордонних товарів. 2. Скасувати закон Робінсона-Петнема, який не дозволяє зменшувати ціни деяких товарів. 3. Змінити транспортові приписи, щоб могла бути дійсно конкуренція між різними транспортовими засобами. 4. Закон про допомогу фармерам штучно підтримує ціни на фармерські продукти 5. Зліквідувати консерваційні нафтові закони ,які припинюють продукцію нафтової ропи. 6. Змінити будівельні приписи, які здорожчують мешкання.

Франція перетворюється в Коммонвелт

Париж. — У минулу середу і четвер відбулись в Парижі важливі наради, тісно зв'язані з процесом перетворення Франції з давньої централістичної держави у Коммонвелт англійського зразку з широкою автономією колишніх французьких колоній, що тепер добровільно перебувають у державному зв'язку з Францією, вбачаючи покищо в цьому більшу для себе користь, як у самостійності, до якої ті африканські країни ще не цілком дозріли. Відбулися дводенні наради 12-ох прем'єрів африканських посілостей Франції, разом з французьким прем'єром Мішелем Дебре, генеральним секретарем Раймондом Жано, десятьма членами французького уряду та президентом генералом де Голем ,який головував на тих нарадах. Отих 25 осіб становлять Виконну Раду Французької Унії (офіційна назва на французький Коммонвелт). Поруч із нею існує спільний Сенат та Суд арбітражу. Наради були тайні і тільки деякі подробиці про них появилися в пресі.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** запросив на 3-го лютого уперше вибраних республіканських конґресменів на снідання. Конґресмен з Іллиной, Елмер Дж. Гофман, спізнився на 10 хвилин, і Президент мусів на нього чекати, а другий конґресмен, Роберт Р. Беррі, взагалі не прибув, бо, як пізніше заявив, „зовсім забув про запрошення", і сподівається, що Президент йому вибачить.

● **Згідно з ухвалою** Шкільної Ради в Керні, Н. Дж., із трьох публічних шкіл звільнено 14 учнів за те, що не були нащеплені проти поліо вакциною д-ра Солка. Деякі батьки не хочуть щепити своїх дітей, але шкільна рада діє згідно з постановою, прийнятою з вересня 1958.

● **Ларрі Смит**, технік поліційного відділу в Атлантик Сіті, Н. Дж., повідомляє, що йому вдалося сконструювати маленький радіоапарат, який поліцисти зможуть носити під своїми шоломами. Засяг цього радіоапарата — 14 миль.

● **У Ворвіку, Род Айленд**, 31-го січня перед північчю жінка народила дівчинку, а за три хвилини попівночі — другу. Це значить, близнюки відзначатимуть день своїх народин в різних місяцях.

● **Сім мільйонів робітників в Англії** заробляли в минулому році за 46-годинний тиждень праці пересічно по $30.34 у перерахуванні на американську валюту — повідомило англійське статистичне бюро.

● **16-го січня ц. р.** невідома особа на балі, влаштованому індонезійською амбасадою, вкрала з оркестри чотири мідні ґонґи. Цими днями ці ґонґи приcлано поштою до одного вашинґтонського щоденника з дописною: „Вони зробили більше як тисячу миль".

● **Голова Республіканського Крайового Комітету Мід Алкорн** заявив, що вислужити повну каденцію, значить чотири роки, на такому становищі, яке він займає, це — найбільше, що може витримати людина. „Це становище — сказав Алкорн — обтяжливе під фізичним, духовим і фінансовим оглядом".

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Шематизм Филаделфійської Архиепархії Візантійського Обряду ЗДА на 1959 рік** подає статистичні дані про стан двох епархій української католицької церкви у ЗДА — филаделфійської і стемфордської. Филаделфійська епархія нараховує 123 парафій і 9 місій із 185 священиками і 223,088 вірними і стемфордська епархія має 53 парафій і три місії із 103 священиками та 86,324 вірними.

● **Доповідь Василя Барки** на тему „Двірцевий переворот 1801 року і загибіль імператора Павла І." (сторінка з російської історії, аналогічна до сучасної ситуації в Кремлі) відбудеться в Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку в п'ятницю дня 6 лютого ц. р., о год. 8-ій вечора.

● **Союз Українського Студентства Канади (СУСК)**, на закінчення „Студентського Тижня" в Сер Джордж Вільямс Каледж-і в Монтреалі улаштовує в суботу 7 лютого ц. р. в одному з найкращих тамошніх готелів „Квін Елізабет" баль. В неділю 8 лютого у залі Українського Національного Об'єднання в Монтреалі відбудеться заходами СУСК Святочна Академія у роковини бою під Крутами, на яку на головного промовця запрошено з Ню Йорку ред. Івана Кедрина.

● **Польські комуністи** перевели закон, за яким померлих комуністів мають хоронити на загальних католицьких цвинтарях. Польські духовні власті, яким підлягають цвинтарі, не дозволяли хоронити поруч з католиками комуністичних безбожників, і на тому тлі не раз приходило до зудару між вірними та учасниками комуністичних похоронних походів, що прибували на цвинтар без духовника.

У СВІТІ

● **Польський сойм** скасував спеціяльний податок, що його платили до цього часу старі панни, але залишив усилі податок для старих парубків. Комуно - польські законодавці признали рацію польським жіночим організаціям, які побивались за цю справу, — що жінки залишаються незаміжними здебільша не з власної волі, а тому, що не мають женихів. У Польщі є тепер на 1 мільйон жінок більше, ніж чоловіків.

● **У бібліотеці французької амбасади в Москві** влаштували тимчасовий вівтар і перетворили її на каплицю, в якій минулої неділі американський католицький духовник французького роду, о. Луїс Ф. Діон, уперше від січня 1935 року відправив Богослужбу для 40 дипломатів. Після того другу Богослужбу він відправив у помешканні службовця американської амбасади для 47 інших членів дипломатичного корпусу.

● **Рейньє III**, монарх наймешої у світі держави Монако, що має 370 акрів території, припинив у минулий четвер важність конституції з 1911 року і розігнав „парлямент", чи пак „державну раду". Він зробив це у відповідь на спротив „парляменту" затвердити без змін пред'явлений ним бюджет. Монако має 21,000 мешканців, з того 4,000 є повноправними громадянами. Вони не платять податків і не служать у війську, бо його нема в Монако, і тому цей „державний переворот" нікого не схвилював.

● **У Парижі** поставлено перед суд шістьох альжирських терористів, які 15 вересня мин. року намагалися вбити на вулиці, в самому центрі Парижу, тодішнього міністра інформації Жака Сустеля, фанатичного противника мусульманського самостійницького руху в Альжирі. У вуличній стрілянині згинув тоді прихожий, але сам Сустель не був поцілений. Змовники мали ручні скоростріли.

● **У Женеві**, в Швайцарії, 3 озброєні бандити серед білого дня вчинили наскок на банк — „за американським клясичним зразком". Бандити були озброєні ручними скорострілами й перевели напад саме в той момент, як з Швайцарського Національного Банку прибув транспорт грошей і банкові службовці, під охороною сторожа, виймали мішок грошей з авта. Вся ця подія скоїлась так блискавично, що, поки встигли заалярмувати поліцію, бандити втекли, забравши з собою $327,000.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: „SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЕРЕМОГА ЗАКОНУ

У стейті Вірджінія за всю його історію вперше у понеділок 2-го лютого ц. р. сталася подія, проти якої губернатор Дж. Ліндсей Алмонд, стейтова леґіслятива і, безумовно, величезна більшість його 3,5-мільйонового населення боролися й боронилися всіми доступними засобами. У той день в шістьох школах другого ступня почалася „інтеґрація", себто спільна наука для білих і чорних дітей. Ішло взагалі тільки за 17 муринських учнів і учениць, пересічно по трьох на одну школу. Одначе, суть не в числі, а в принципі, що становить корінь расової проблеми в ЗДА: чи триматись зобов'язуючої до 1954 року законної постанови, що всі громадяни З'єдинених Держав є „рівні", але й рівночасно „окремі", чи підпорядкуватись рішенню Найвищого Суду ,який признав протиконституційною засаду „окремішности" у школах. На 17 стейтів у ЗДА, де не розв'язано ще расової проблеми на 100%, в сімох стейтах шкільна інтеґрація проходить ступнево ,але без ніяких труднощів. У трьох стейтах — цей процес дуже повільний і стосується тільки деяких міст та деяких шкіл. Зате в сімох стейтах, до яких саме й належить Вірджінія, не було до цього часу зовсім шкільної інтеґрації.

Вірджінія — це один із, так би мовити, найбільш гордих стейтів, з найбагатшою і найбурхливішою історією. Адже Джеймставн — це перша англомовна колонія з 1607 року, що її поселенці назвали цілий той стейт у честь Єлисавети I — „королеви - діви". Але Вірджінія стала теж центром бунту проти податкової і митної політики Англії. 17-го квітня 1861 р., Вірджінія виступила з Унії і її столиця Річмонд стала столицею стейтів Конфедерації. Вірджінія була найважливішим боєвищем у громадянській війні, з того стейту походить вісім президентів З'єдинених Держав, у тому стейті є тепер 45 закладів високошкільного типу, з того 20 каледжів і університетів. У господарстві Вірджінія славиться своїм тютюном, шинками, індиками, кіньми, мінералами й текстиліями. Вона була також до останнього часу лідером у боротьбі проти шкільної інтеґрації, за збереження расового поділу в школах — сеґреґації.

Головним леґальним засобом у боротьбі проти інтеґрації було уповноваження губернаторів стейтовими леґіслятурами — переймати під своє безпосереднє відання школи, позбавляти їх у випадку інтеґраційної спроби стейтової субвенції і — в остаточному випадку — закривати школи. У здійснюванні цієї політики „мирного резистансу" проти інтеґрації, губернатор Линдсей Алмонд, щоб не допустити з початком поточного шкільного року муринських дітей до шкіл, протягом вересня минулого року закрив у трьох місцевостях 9 шкіл, в яких навчалося 13,000 дітей. Однак Найвищий Суд Вірджінії вирішив у січні цього року, що закривання шкіл суперечить стейтовому законодавству, яке ґарантує „вдержування потрібної системи безплатних публічних (народних) шкіл". Того ж самого дня федеральний суд затаврував закриття шкіл з расових причин, як порушення Конституції, яка ґарантує „рівну опіку" всім громадянам. Врешті суд відкинув пропозицію шкільної ради в Арлінґтоні про законне відсунення терміну шкільної інтеґрації.

Губернатор Алмонд дійшов на цій підставі до правильного логічного висновку: якщо немає ніяких правних підстав для зберігання сеґреґації, треба підпорядкуватися інтеґреґації, яку наказують суди і яку, у виконанні рішення Найвищого Суду, переводять федеральні власті. З ініціятиви названого губернатора стейтова леґіслятура у Вірджінії, піддала думку громадянам бойкутувати мішані публічні школи, приобіцявши дотації для приватних білих шкіл. Але цей заклик не знайшов широкого відгуку: хоч у порівнянні з 9,900 білими учнями, зголошеними у вересні минулого року, в понеділок з'явилося лише 5,370, проте береться під увагу, що частина відсутніх уже вчиться в інших позамісцевих школах, частина хворіє, а найбільше таких, які ще вагаються і напевно вернуться до шкіл. Так, напр., в Арлінґтоні, в одній школі на 1,700 білих учнів тільки 73 було відсутніх. Ніде теж не було ніяких не тільки заворушень з приводу уведення до шкіл муринських дітей, але навіть будьяких інцидентів. Зосереджена на всякий випадок поліція не мала ніякої причини до втручання.

Південно - американські прихильники расового поділу в школах не тільки „втомились" і спокою ради капітулюють. Причина глибша і поважніша: всупереч особистим поглядам, симпатіям, традиції і звичкам, люди скоряються перед законом, який стоїть понад усі ті чинники. Губернатор Вірджінії не змінив своїх поглядів, але признав примат закону. І приклад його та всіх вірджінців, які зберегли в минулий понеділок повний спокій, матиме добрий вплив на всіх, що в расовому спорі противляться законові.

„НЄІЗВРАЩОННАЯ" ІСТОРІЯ „ФЕДЕРАЛІСТІВ"

Ще заки зібрати матеріяли, писати й видавати широкорекламовану ославленими „федералістами" фальшивку під назвою „Нєізвращонная історія України - Русі" (на видання якої причинився своїми долярами вже й дехто з патріотичних землячків), „українські федералісти" почали писати, чи точніше продовжувати писати справді вже таки „нєізвращонную" історію своєї федералістичної метушні, тобто погоні за дотаціями і субсидіями з приватних американських і еміґрантських кишень.

До наявних досі багатющих, інколи скандально-сенсаційних матеріялів для історії цього „федералістичного руху", започаткованого російськими політгрупами 1953 р., вони додали на протязі останніх тижнів кілька характеристичних, ними самими написаних, значить „нєізвращонних" сторінок, надрукованих у формі листів і відповідей на шпальтах нюйоркської російської газети.

Почалося все від листа одного із основоположників згаданого „руху", діяча ОУФ („Об'єдінєнія украінцев - федералістов") Г. Дробота-Балюка, надрукованого в „Н. Р. Слові" 12 січня ц. р. Ствердивши відхід дотеперішнього голови згаданого федералістського „об'єдінєнія" інж. М Пасічника від організації і факт передачі ним „руководства" в ОУФ Андреєві Дікому, Дробот з'ясував такий фактичний стан у справах ОУФ: „Організація прийшла до упадку і сьогодні фактично не існує: колись численна Українська секція — основа Бльоку Націоналів — зліквідована. Скасований і принцип демократії в роботі. А. Дікий всіляко уникав критики, контролю і відповідальности перед громадськістю. Ця нездорова система призвела до того, що останнім часом в організації залишилося тільки троє осіб". Закінчив Г. Дробот свого листа закликом до М. Пасічника вернутися до „об'єдінєнія" і направити „печальну ситуацію".

За який тиждень відгукнувся на виклик Дробота і сам Пасічник надрукувавши в цьому ж „Н. Р. Слові" (з 20 січня ц. р.,) свого „декрета" уже в характері голови ОУФ, з такими постановами:

„1. Тому, що секретар організації перевищив свої повновласті і допустився порушення принципів демократії — звільнити п. А. Дікого від обов'язків секретаря організації, поставивши цей факт на розгляд загальних зборів;

2. Просити проф. Богатирчука, інж. Т. Новака, інж. Вінніка, п. Кіселя, п. Горба, п. Чучка, п-ні Ковтуненко, п. Задорожного і всіх тих, що порвали зв'язок з організацією, забути колишні образи і взяти участь у відродженні її на здорових демократичних принципах;

3. Скликати в найближчому майбутньому широкі відкриті збори людей прихильних справі федерації, незалежно від національности. На цих зборах розглянути (і засудити) причини теперішньої кризи і також знайти способи для її відродження".

Про які демократичні принципи, чи пак „начала" йшло „предсідателеві" ОУФ М. Пасічникові в даній ситуації, це поквапився виявити і сам зліквідований Пасічником із становища секретаря ОУФ А. Дікий, надрукувавши в „Н. Р. Слові" з 24 січня ц. р. свою „Вимушену відповідь" у формі „стороннього повідомлення" (платного оголошення).

„У зв'язку з листами до редакції „Н. Р. С." п. п. Дробота-Балюка і Пасічника, — видрукував А. Дікий чорним по білому, — наводжу одноголосну постанову Бюра Бльоку Націоналів, прийняту на засіданні 8 грудня 1958 р. під головуванням Нур Ахмета Якубовського і при участі всіх членів бюра. Постанова звучить: „Слухали: вимоги Г. Балюка й М. Пасічника про видачу їм „на репрезентацію" по 200 долярів із наявних в касі Бльоку сум. Вирішили: вимогу відкинути і вказати Балюкові і Пасічникові на те, що розбазарювання засобів, призначених на політичні цілі, недозволене і корисне тільки комуністам та сепаратистам".

„Непристойний учинок Пасічника і Балюка вирішено не оприлюднювати, але їх виступи в пресі змушують мене (значить А. Дікого — Н. В.) до відповіді. Думаю, що із змісту зацитованої вище постанови (фотостат протоколу передано редакції „Н. Р. С.") ясні справжні причини несподіваної „політичної" активности Балюка і Пасічника. Повновласті на ведення роботи не були „передані" мені Пасічником, як це твердить Балюк, але дані були мені головним органом організації — З'їздом ОУФ, на якому були репрезентовані 270 членів. За всі роки ніяких розбіжностей і конфліктів не було, поки не появилися скромні засоби для політичної роботи. Моє „диктаторство" (в чому обвинувачують мене Балюк і Пасічник) виявилося в тому, що я перешкоджав розбазарюванню по приватних кишенях громадських засобів, в чому вони пропонували взяти участь і мені і ще одному членові, погрожуючи на випадок відмови „розваленням організації". Вважаю, — пише дальше п. А. Дікий — що з усього вищеподаного виплива\є, що пп. Пасічник і Балюк своїм учинком не тільки поставили себе поза ОУФ, але й взагалі здискваліфікували себе для будь-якої громадсько - політичної роботи. Заклик Пасічника до створення нової організації федералістів „різних національностей" (що нікому не заборонене) ніякого відношення до Об'єднання Українців - Федералістів не має, а перелічені в цьому заклику люди (крім двох) не є взагалі членами ОУФ".

З'ясовані А. Діким причини виступів Пасічника і Дробота („Гоп ,кумо ,не журись, в Махна гроші завелись") є основним „началом" і всієї політичної діяльности очолюваного Діким Бльоку Націоналів, що, згідно з листом Дробота, складається всього з трьох осіб. Про це свідчить не тільки „вимушена відповідь" Дікого, але й заява ославленого „федераліста" і редактора „Східняка", добре поінформованого в усіх федералістських „сделках" Тараса Новака, надрукована в „Н. Р. Сл." з 2 лютого ц. р. Новак радить відмовитися тепер від назви „федералістів" та всяких „бльоко-націоналів", мовляв, у назві „федерація" вже ... заложене „зерно самостійности". і ствердж\ує, що „семирічна історія „Об'єдінєнія украінцев - федералістов" є прикладом того, як не треба об'єднуватися", тим більше, що „ініціятором цього руху є „визволений тепер від нього А. Дікий, той, який „примусив усіх, хто не втратив почуття відповідальности перед батьківщиною, відійти набік", і той, який „із корисного громадського почину зробив свій приватний інтерес (бизнес)".

Стільки федералісти про себе самих. Додавати до цієї написаної ними самими „нєізвращонної історії федералітського руху" немає потреби ніже слова, ніже коми.

Н. В.

Степан Женецький

ВІД ОБІЦЯНОК ДО ГРАБУНКУ

Наші люди в Польщі покладали великі надії на ті зв. Українському З'їзді, що обіцянки, що їх дали польські міністри на першому т. відбувся в половині червня 1956 році в Варшаві. Тодішній польський міністер Яросінський, який разом із ще двома міністрами брав участь в нарадах з'їзду, признався, що, виселюючи наших людей з їхніх прадідівських земель, польський комуністичний уряд заподіяв їм велику кривду ,яку обіцяє направити.

Та вже в пізнішій дискусії можна було зрозуміти, що та обіцянка була тільки пустою обіцянкою, якої комуністичний режим зовсім не думає сповняти. Бо коли прияві на з'їзді українські делеґати домагалися, щоб уряд направив ті кривди в той спосіб, щоб дозволив усім нашим людям вернутися назад на свою рідну землю, з якої їх по-дикунськи, насильно виселено в 1947 році, то Яросінський заявив, що масового повороту не буде, бо, мовляв, коли всі наші люди повернуться на давні місця, то польських осадників, які осіли на тих землях, треба буде переселювати на Захід, а це може викликати господарські забурення і голод в Польщі. Яросінський сказав тоді, що на Схід можуть вертатись тільки ті наші родини, господарства яких не зайняті осадниками, або які погодяться працювати в „господарствах паньствових", тобто в колгоспах.

Ті маленькі полегші, що їх досі дав польський комуністичний режим нашим людям, не направили тої великої кривди, яку їм заподіяно в 1947 році. Бо що з того, що українські діти в Польщі мають „право" навчатися в польських школах рідної мови, коли того „права" не можна перевести в життя через розпорошеність наших людей аж у 9-ох восвідствах? Або що з тої одної газети українською мовою, яка виходить у Варшаві ,коли вона не може писати правди про те, в яких важких умовах живуть наші люди? Не багато також покращало в ділянках організації релігійно - церковного та культурно-освітнього життя. А вже щодо направлення головної кривди — повернення наших людей на рідні землі, то її, тої кривди, не то не направлено, а ще й побільшено. Польський комуністичний уряд не тільки нічого не зробив, щоб улегшити справу повороту українців на давні місця, але, навпаки, ставить всілякі перешкоди, щоб до повороту не допустити. Після варшавського з'їзду тільки небагатьом родинам дано дозвіл повернутися на свої господарства. Із 300,000 виселених людей, досі повернулося лише коло 4,000 родин. Коли прийняти, що одна родина складається пересічно з 5-ти душ, то це значить вернулося досі лише 25,000 ,або 10%.

Зараз після того, як на варшавському з'їзді речник режиму заговорив про направу заподіяної українцям кривди, наші люди масово почали висилати прохання до відповідних властей у Варшаві, щоб їм дали дозвіл на поворот. Але, побачивши, що лише поодиноким родинам дають дозвіл, вони почали вертатись на Схід без дозволу. Щоб загальмувати масові самовільні повороти, варшавський уряд почав стосувати репресії. Спершу поворотцям відмовляли державних безворотних позик на відбудову знищених господарств. Та коли це не помогало, почали їх силою повертати назад. А це було страшною карою для поворотців, бо повертаючи на Схід, вони за безцінь продавали все, що придбали за 10 років. І коли їх звідти завертали силоміць, то це для них було повною руїною.

Дальшим великим ударом для тих хто хотів вертатися, була націоналізація, конфіската чи просто відібрання державою від наших людей їхніх власних лісів. Польські комуністи знають ,що коли наші люди матимуть свої власні ліси, то їм легко буде відбудувати чи побудувати хати та інші будівлі. А відома річ, що коли є своя хата, то в селі можна вдержатися. Що відібрання лісів у наших людей було спрямоване проти повороту українського населення, свідчить той факт, що у польських селян лісів не відбирали.

Та остаточним перекресленням обіцянок направити кривду був відомий „березневий закон" з 1958 року, за яким наші люди, які хочуть повернутися на свої господарства, мусять собі ті господарства ... купити у держави. Отже, відібрали їм їхнє майно, а тепер кажуть за те майно платити .Такого закону, кажуть наші люди, світ ще не бачив. Це просто грабунок. Що і цей „березневий закон" введений на те, щоб не допустити наших людей на Схід, найвимовніше свідчить факт, що поляків він не стосується. Що більше, польським ґуралям, якими комуністи хочуть заселити Лемківщину, дають землю даром, тільки вони не хочуть її брати.

Однак, не зважаючи на всі заборони, шикани й „закони" польських комуно - імперіялістів, наші люди таки вертаються в свої рідні сторони, на старі місця, до своїх сіл, наново відбудовують свої порушовані господарства.

Завданням української еміґрації є допомогти їм у тому морально і матеріяльно.

Леонід Полтава

ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КІНЕМАТОГРАФІЇ

У 1895 р. французи брати Люм'єр уперше в світі показали в Парижі зачудованим глядачам кінофільм, висвітлення якого тривало тільки три хвилини. На екрані поспішно, немов у корчах, відчинялася заводська брама, а з неї виходили робітники... Враження у перших глядачів першого в світі фільму було настільки велике, що той самий фільм довелося на вимогу публіки демонструвати першого ж вечора понад 10 разів. Звичайно, це був шок — адже кіно стало дійсністю, віковічне бажання людини побачити себе в русі збоку, побачити події, що десь далеко відбувалися та ще й давно, — нарешті збулося. Так народилося сьоме мистецтво — мистецтво кінематографії. Над його здійсненням і розвитком працювали і працюють тепер дослівно сотні тисяч людей.

Народження нового мистецтва не могло обійти й України, завжди чуйної до нових важливих з'яв. Але, перебуваючи в складі російської тюрми народів, Україна певний час не могла й думати про власну кінопродукцію. В кінці 1900-их років по більших містах України вже демонструвалися імпортовані, переважно французькі, фільми, при чому показ їх відбувався здебільшого в бараках, коморах, на приватніх помешканнях — тоді ще не мали поняття про нинішні кінотеатри.

Ще до большевицької революції в Україні накрутив перші хронікальні фільми харківський фотограф Федецький. Перша українська національна кінoорганізація в Україні була створена в Києві за гетьм. Скоропадського. Звалась вона „Украінфільма"; була тісно пов'язана в праці з німецькою фірмою із Нойбабельсберґу. Але через воєнні події „Украінфільма" не встигла випустити ні одного повнометражного мистецького фільму ,зате залишила по собі кілька надзвичайно цінних хронік („Парад гетьманських військ", „Відправка війська на фронт" та ін.).

Головну ролю в розвитку української кінематографії відіграло створене в 1919 р. в Одесі ВУФКУ — Всеукраїнське Фото - Кіно - Управління, перенесене 1923 р. до Києва. Першим українським тематично, мовно (а значною мірою й ідейно) фільмом ВУФКУ був фільм „Остап Бандура" з участю Марії Заньковецької. Користуючися з того, що большевицько - московські політичні цензори ще не почували себе дуже міцно на українському коні — ВУФКУ зуміло в 1920-их роках випустити чимало фільмів, які принесли Україні світову славу („Два дні", „Земля", „Нічний візник" та ін.). Особливою популярністю користується і тепер фільм О. Довженка „Земля", який минулого року зараховано на світовому кіноконкурсі до 10 найкращих фільмів світу.

У ВУФКУ виросли такі визначні українські кінорежисери, як О. Довженко, П. Чардинін, І. Кавалерідзе, Ф. Лопатинський (знищений большевиками за національне наставлення в кіно) та інші. В кінці 1930-их рр. Москва зліквідувала ВУФКУ, а внедовзі зліквідувала й створений після Управління „Украінфільм". Розпочався період „соцреалізму", а фактично — знищення українського кіномистецтва, зведення його до ролі партійного рупора. Мистецька свобода була вкорочена до мінімуму; Ялтинську кінофабрику (колись ВУФКУ) привласнили собі москвичі, Одеська припинила свою діяльність, а єдина Київська Кіностудія ледве працювала, часом не випускаючи за рік і одного мистецького фільму.

Становище трохи змінилося після смерти Сталіна, коли праця всіх трьох українських кіностудій знову зактивізувалася. Але про цей найновіший період ще годі говорити. Зазначимо лише, що нині в українських студіях фільми ставляться українською мовою, що в Київ повернувся з повоєнного заслання І. Кавалерідзе ,який поставив там у 1958 р. фільм „Григорій Сковорода"; що в Україні лунає що далі, то більше вимог розширити тематику фільмів, а також нарешті створити українську кінопресу, студію українських мультифільмів (картунфільмів), а не конче привозити їх з Москви для русифікації українських дітей... Одночасно іде й інший процес — процес збільшення вимог до кінопрацівників випускати фільми, які ілюстрували б урядову точку зору на події.

Кіно на еміґрації

Українська кінематографія має на еміґрації дуже скромні можливості. Але вона може існувати й розвиватися, бо хто має десятки тисяч кіноглядачів (а такий саме і є український кіноглядач у всьому західньому світі), той може існувати. Кіно — масове мистецтво, масово доступне, але його матеріяльна база вимагає і масового глядача. Різноманітні національні еміґрації, чисельно менші чи менше організовані від української, — не спромоглися на власні фільми. Українці на такі фільми спромоглися. І хоча більшість випродукованих на чужині фільмів дуже скромні (а ще коли їх безпідставно порівнювати з могутніми технічними засобами Голлівуду!), все ж масовий український кіноглядач підтримує еміґраційний фільм, йде на нього (часто розчаровуючись ще раз), і таки справді чекає нових, вартісніших під мистецьким оглядом кінотворів.

Ніхто дотепер на еміґрації не займався вивченням історії українського кіномистецтва на чужині, а в часописній статті не можна подати навіть усіх відомих нам фактів. Ще десь у 1925 р. український еміґрант Іван Яцентій зробив у Америці кілька кіноспроб, зладивши чи не перший документальний український еміґраційний фільм. В 1927 р. п. Яцентій спеціяльно виїздив до Галичини, привіз звідти цінний документальний фільм, нині озвучений.

У 1930-их роках визначний український кіновик Євген Деслав, чиє ім'я широковідоме в Европі (його фільми занотовані також в історії всесвітнього кіно француза Ж. Садуль), випустив кілька відомих оригінальністю й мистецьким виконанням фільмів („Генерали без ґудзиків", „Електричні вогні" та ін., згодом у Еспанії — „Кадри наших днів" і т. д.). Ці фільми — европейського формату, створені українським кінопоставником. Ми певні, що при фінансовій загальноукраїнській підтримці Євген Деслав, який нині перебуває у Франції, зміг би дати українському й европейсько-американському глядачеві цінний фільм з українського життя.

В 1930-их рр. Українська фільмова корпорація під керівництвом В. Авраменка поставила кілька народницьких фільмів („Наталка Полтавка", „Маруся" та ін., які йдуть подекуди ще й тепер, хоч естетичного задоволення глядачеві тепер вже дати не можуть хоча б тому, що здіймані за старою технікою. А все ж і вони є певними етапами в розвиткові нашої скромної еміґраційної кінопродукції.

Мистецькі (чи з намаганням бути мистецькими) та документальні фільми випускали ще п. Солук у Канаді, п. Дніпровий у Франції, автор цих рядків у Франції, в студії „У-Фільм", п. Лесюк та ін.

Після невдалої „подорожі експедиційної групи „Орбітфільму" з Канади (невдало зорганізованої, але вдало задуманої і дуже побажаної),— українська еміґраційна кінопродукція затрималась, хоча глядач, спраглий доброго фільму і дуже вибачливий з огляду на обставини — залишився й чекає.

Український глядач в Америці й Канаді, в Европі і навіть в далекій Австралії напевно радо привітає український фільм у відповідному мистецькому виконанні. Ніхто не чекає, принаймні тепер, українського Голлівуду, та він і несприйнятливий для українців, але наш глядач ставить справедливу вимогу: дати йому нарешті справді художній національний фільм.

Ось на основі цього факту й постала в ЗДА, у Боффало, Українська Кіноспілка „Дніпро", про працю якої поінформуємо окремо.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 20-ти-мільйонового майна організації!

Степан Куропась

ПОДОРОЖ ПО ЗАХІДНІЙ АМЕРИЦІ

(3)

В Портленді зазнали ми американської гостинности, якої досі не зазнавали. Закілька миль перед містом вийшла до потягу оркестра, що складалася з дівчат, убраних як „вестернерс", в широких ковбойських капелюхах та чоботах. Заграли нам і запросили, щоб ми наступного дня прибули на снідання до Еквітаба Сейвінґ і Лови Спілки, що міститься в середмісті і має, до речі, 76 мільйонів ресурсів. Дали нам ключі до міста. „Конче прийдіть на снідання, — казали, — яке буде складатися з ореґонських овочів і бофало стейків!"

На другий день прийшли ми на снідання. Всі урядники спілки вбрані були, як і вчорашня оркестра, і нам при вході прив'язали ковбойські знаки, китайку довкола шиї, і дали ковбойські капелюхи. Бофало стейк з яйцями дуже нам смакував, а хто не хотів його їсти, мав до вибору шинку і ковбасу. На дорогу дали ще всім нам яблук, грушок і горіхів — продуктів Ореґону. Окрема програма і танцювальна група хлопців-скавтів індіянського роду забавляли публіку під час снідання.

З Портленду виїхали ми залізницею до Каліфорнії — точніше до Сан Франсіско на конвенцію Щаднично-Позичкових Спілок.

Північна Каліфорнія — країна фарм, скотарства, хмелю і рижу. Проблема води там дуже дошкульна. Коли ми приїхали вже було по жнивах, ріки й потоки повисихали, і лише зеленіло там, де було штучне наводнення. Де його не було, клуби перекотиполя вганялися по висушеній землі. Каліфорнія на півночі аж до Сакраменто не має підгір'я. Рівнина — і відразу гори, а радше ланцюги гір. Щойно біля Сакраменто краєвиди змінюються, клімат теплішає, видно вже помаранчові дерева.

До Сан Франсіско приїхали в неділеньку вранці. Рішили відразу сконтактуватися з секретарем 486-го Відділу УНСоюзу п-ні Марією Блищак. Її не застали дома, і мати запросила нас на обід. За обідом узгіднили середу, як день сходин членів Відділу. По полудні пан Блищак повіз нас своїм автом до д-ра Оренчука, що живе в Сен Хозе, а працює в університеті в Санта Клярa, за 60 миль від Сан Франсіско. Були в д-ра Оренчука на вечері в його власній хаті, в гарній дільниці. Його син не має українських товаришів, але рідної мови ще не забув. Д-р Оренчук має добре перо, може писати, може теж організувати членів до УНСоюзу, що ми йому й запропонували.

Одного гарного дня, коли наші жінки пішли на „шопінг", дир. П. Пуцило найняв авто і запропонував нам поїхати до Монтерей, за 125 миль від Сан Франсіско, до Військової Школи Мов.

Дуже гарно привітали нас чотири українські професори цієї школи, панове Славутич, Старів, Гришко і Александрів. Наше громадянство в Америці не здає собі з того справи, яку колосальну роботу виконують згадані панове. Чужа мова — додаткова зброя американського жовніра, голосять гасла цієї школи. І американці масово йдуть до Монтерею вчитися чужих мов. Нічого це американського жовніра не коштує. навпаки він має нагоду протягом цілого року перебути в прекрасній околиці Монтерейської затоки. З Президійо, на якій розмістилась багатобаракова школа мов, розкривається чудовий краєвид на затоку і околиці, де плекають „пайнеплс" і інші південні овочі.

По закінченні курсу української мови американські вояки стають „амбасадорами України", бо знають не тільки українську мову, але й історію України, звичаї і т. п. На жаль, вояки українського роду майже не голосяться до цієї школи, бо напевно не знають про неї. Проф. Старів показав нам гарну бібліотеку українського відділу, яка, до речі, є більшою від російської. Проте, яка є сила наша і яка москалів, свідчать цифри: на наших 4 професорів (з 1-го лютого буде 5) є 147 професорів російської мови. Навіть балтійські німці, різні „фони" вчать там з браку москалів.

Таких я там зустрічав ,бо кожний професор носить на грудях відзнаку з своїм повним іменем.

— Як вам іде? Які висліди вашої праці? Чим можете похвалитися? — запитали ми наших професорів. Проф. Старів прочитав нам кілька листів від абсольвентів школи, що тепер служать в американській армії по всьому світі. Один з них так добре опанував українську мову, що викладає її в одному військовому закладі. Листи писані гарною мовою, повні пошани для учителів і їх батьківщини України. Один з тих листів дуже маркантний. Написав його уродженець Мінесоти, що тепер перебуває в Німеччині. Між іншим, він пише: „Мій приятель п. Горб знаходиться від мене за 50 миль". Який Горб? — питаю. — Та це він про свого друга пише, прізвище якого „Гілл", — відповідає професор. — Він любить все українізувати.

Вже пізно ввечері вернулись ми з Монтерей, а наші жінки все ще були на „шопінгу".

Але про саму конвенцію Щаднично-Позичкових Спілок треба сказати бодай кілька речень. Щаднично-позичкові спілки Америки об'єднані в Лізі, яка має разом 4,500 членів і 53 більйони майна. На конвенції до Сан Франсіско приїхало 4000 осіб. З самого лише Шикаґа треба було п'ять потягів, щоб забрати делеґатів, що зміняли тут свої потяги. З українців ми сподівалися ще делеґатів з клівлендської Парми, але вони не прибули. Лише двоє нас, українців, було на конвенції.

Д-р Степан Дмоховський

ЧИ КАЗКИ КАЖУТЬ ПРАВДУ?

Аж врешті прийде цей час і дитина запитає: „Мамо, скажи, чи казка є правдою?" — Скажіть їй: „Так, вона є правдою. Вона живе, але у твоїй головці і в твоїм серденьку: там живуть оці всі карлики, краснолюдки і та чарівниця, що засипляла на сто літ царівну, і вовк, що проковтнув бабусю та червону шапочку, і багато, багато інших.

Ти співаєш якусь пісеньку, а чи ти бачиш, щоб вона літала у повітрі або бігала коло тебе?

Ні, ці пісеньки живуть у твоїй головці, у твоїм серденьку, так само й ті чарівні істоти з казки. І коли ми про них оповідаємо, то вони є справді коло нас, вони живуть у далекій, казковій країні, про яку ми оповідаємо, але вона є тільки в казці. Часом тільки вони приходять і відвідують тебе уві сні.

А щось інше є правдивий ведмідь, вовк, лис, заєць, вони живуть в наших лісах, але це не ті звірі з казки: вони дикі, полохливі, утікають від людей, бо пізнали, що людина є їх ворогом, полює на них, убиває".

Тоді зрозуміє дитина, що зовнішня дійсність різниться від світу казок, снів і думок.

Вік дітей, які читають казки, підвищився. Але не по всіх країнах рівномірно. Діти, особливо дівчатка до 12 років, читають ще казки і перевагу дають простим оповіданням. Дехто (большевицькі виховники) уважає, що коли діти задовго перебуватимуть у світі казки, то це є загрозою, що вони затратять розуміння реального життя. Одначе, ця думка не оправдалася.

Минає доба казок — тоді серце юнака завойовує інша влада — пригода! Вправді, ще над тим малим тілом тяжить закон: батьківська рука, школа, довкілля, але хто всилі загнуздати тугу й жадобу віддалі? Тоді витягає хлопець з поличок домашньої бібліотеки всі книжки про кораблі, літаки, які його, незалежно від часу й простору, у фантазії несуть в найдальші країни. Пригода напинає вітрила, привабливі таємниці незнаних світів кличуть аж до нестерпности. Юнак кидається в приманливу хвилю на хиткому човні своїх мрій... Новий Колюмб... нові відкриті світи!

Приходить час „нашого „Сина України" чи Робінзона!

І тут настає хвиля, коли дівчата й хлопці йдуть уже різними стежками. Хлопці вибирають теми, в яких дитяче чи молоде життя представлене як самостійне, можливо без впливу дорослих, в яких молодеча громада будує свою незалежну державу... Дівчата навпаки — вимагають радше книжок, де представлене тихе, домашнє, родинне життя, сантиментальні сюжети, навіть „щось сумне".

•

Такого загального й тривкого успіху, як „Життя і пригоди Робінзона Крузо", майже ніяка книжка не мала. Цей романтичний, але й повчальний твір (властиво написаний не для молоді) англійського письменника Деніела Дефо від часу своєї появи в 1719 році дочекався безчисленних видань. Перекладений майже на всі европейські та інші мови, кількадесят разів пародійований, він більше як 230 років захоплює молодечі серця й уяву. Відомо, що це оповідання не є чистою видумкою. Дефо використав щоденник матроса Олександра Селкирка, що в 1704-му році за кару висаджений був на безлюдний острів. Цей острів Тихого океану належить до республіки Чіле і лежить за 670 кілометрів від Південної Америки. Там провів Робінзон 4 роки і 4 місяці, аж у році 1709-му визволив його морський розбійник. На високому горбі, з якого виглядав Робінзон порятунку, поставили англійські офіцери воєнного корабля „Топаз" пропам'ятну таблицю своєму прославленому товаришеві. В останніх роках чілійська держава виорендувала цей острів одному німцеві, і можливо, що на місцях, де колись полював Робінзон із своїм другом П'ятницею, розцвіте німецька колонія, що буде притягати цікавих туристів.

•

У хлопців коло 12-14 року з'являється часто інтерес до майстрування. На цю тему в українській мові нема ніяких книжок. Американські і німецькі видавництва видали багато таких книжок із сотками інструктивних, прекрасних ілюстрацій.

Це була б така „суґестія" для письменників і видавців дитячої і молодечої літератури, що, коли б її здійснити, напевно принесла б молоді велику користь, а видавцеві — прибуток.

РЕЗОЛЮЦІЇ

ЧЕТВЕРТИХ ЗВИЧАЙНИХ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ НТШ У ЗДА В ДНІ 1-го ЛЮТОГО 1959 Р.

Українські науковці, зібрані 1 лютого 1959 року на Загальних Зборах Наукового Товариства ім. Т. Шевченка в Ню Йорку, схиливши голову в пошані перед світлою пам'яттю свого Патрона та спом'янувши своїх великих членів, особливо Івана Франка й Михайла Грушевського, передискутували сучасний стан вільної української науки й україно- і слов'янознавства в ЗДА та прийняли наступні резолюції:

I.

Загальні Збори НТШ стверджують, що в сучасних умовинах українська наука не має змоги вільно розвиватися на рідних землях, поставлена там на службу ворожим українському народові цілям та підпорядкована ворожій нам політичній цензурі. В таких умовинах велика відповідальність за продовжування вільної української наукової праці паде на українських дослідників, науковців та вчених поза Україною. Тому Наукове Товариство ім. Т. Шевченка за своїм статутом, традицією та історичною місією є одною з найважливіших станиць українського життя в цілому світі.

Зібрані НТШ-івці пересилають поневоленій Україні і тим її науковцям, професурі, учительству й молоді, які в непосильних умовинах та всупереч ворожому натискові причиняються до збільшення українських наукових цінностей, — палкий привіт і запевнення нашої незламної вірности великим християнським засадам світогляду Тараса Шевченка. Ідеали Шевченка об'єднують українців в поярмленій Україні сущих з розсіяними в діяспорі земляками у соборну Україну духа й спільних стремлінь до волі релігійної, політичної й академічної.

II.

До української спільноти в ЗДА українські науковці звертаються з закликом, щоб вона ставилася з більшим зрозумінням і повагою до проблем української науки та доказала їх такою матеріяльною підтримкою, щоб українська наука могла дійсно виконати свою місію. З прикрістю стверджується, що допомога організацій і громадян на наукові цілі впала до рівня, який загрожує існуванню видавничих плянів НТШ, і тим самим може зменшити поважну ролю української вільної науки у визвольних змаганнях. Збори закликають наші організації та всіх громадян поспішитись з видатними пожертвами на видавничу діяльність НТШ і на його дім в Ню Йорку.

Збори закликають молоду ґенерацію науковців і академічної молоді включатися в НТШ-івські ряди, щоб допомогти старшій ґенерації двигати великий тягар праці та готовитися незабаром перебрати відповідальність за продовжування світлих традицій НТШ з його Шевченківською ідеологією служби науковій правді й волі України. Збори стверджують з признанням побільшення кадрів українських молодих науковців у вільному світі, зокрема в Америці, і їх постепенний вплив на формування наукової думки в ЗДА та вважають це явище видатним досягненням всієї української спільноти й української науки.

III.

Збори пересилають всім НТШ-івцям у вільному світі сердечний привіт, зокрема головам автономічних НТШ проф. В. Кубійовичеві, проф. Е. Вертипорохові, проф. П. Шулежкові та Управам НТШ в Австралії, Европі й Канаді.

Збори дякують проф. Миколі Величківському, директорові Університету Українознавства, за успішну працю Університету.

Збори вітають активність і ініціятиву Осередків Праці НТШ в ЗДА і з признанням вітають дводенну конференцію в Шикаґо та проєкт филаделфійського Осередку видавати наукові „Доповіді" в цілі зміцнення зв'язку з усіми НТШ-івцями в ЗДА. Збори поручають їм утворення, де це можливе, спільного фронту з науковцями інших слов'янських націй, щоб спільно з ними та разом з академічною молоддю домагатися в американських університетах наукової об'єктивности в слов'яно- і українознавстві.

Збори закликають Секції, передусім Філологічну й Історичну, систематично розбудувати сітку членів - чужинців, що заслужились для українознавства у вільному світі.

Збори рішають вшанувати 250-ті Мазепинські Роковини урочистою Академією в Ню Йорку.

Збори закликають нову Управу негайно розпочати приготування до відповідного відзначення роковин нашого Патрона в 1961 році — Науковим Конґресом української вільної науки і апелюють до суспільности, зокрема до Українського Конґресового Комітету Америки й наших чолових організацій, уможливити вшанування нашого Патрона виданням якнайбільшого числа наукових праць, зголошених в НТШ.

Збори закликають Український Конґресовий Комітет Америки вжити заходів перед відповідними установами, щоб поштовий уряд ЗДА видав у серії борців за волю — ще в 1960-му році поштовий значок Тараса Шевченка.

Всім жертводавцям НТШ, зокрема нашим Опікунам, що більше тисячки долярів пожертвували на НТШ, а саме Українському Конґресовому Комітетові Америки, панам Якову Удичеві, Василеві Стефуракові, д-рові Мирославові Сіминовичеві, пані д-р Неонілі Пелехович - Гайворонській, панові Володимирові Юрковському, що подарував бонд на $1,000, — та іншим — щира подяка всієї НТШ-івської громади. Зокрема Збори висловлюють подяку професорові д-рові Романові Смаль-Стоцькому не тільки за його керівництво установою, але й за великі фінансові пожертви на цілі НТШ.

IV.

Щодо американських справ — Збори закликають нову Управу переслати через державний департамент рішучий протест проти

А) зламання засади наукової об'єктивности в публікаціях ЮНЕСКО, що його бюджет в 70% покривають американські податковці, публікацію „Рашія" поза чергою Cahiers d'Histoire Mondiale, написану виключно совєтськими науковцями згідно з напрямними московської комуністичної партії, яка підпорядкувала історію своїй диктатурі і вживає її для політичної пропаґанди,

Б) вживання ненаукової термінології в називанні української мови, що її, без уваги на формальне членство України в Об'єднаних Націях, називається „рутенською" (Ruthenes в публікації "The use of Vernecular Languages in Education").

Збори закликають Український Конґресовий Комітет Америки домагатися від Державного Департаменту, щоб дорадником американського представництва в ЮНЕСКО був призначений американець українського роду, чи бодай об'єктивно познайомлений з проблематикою Сходу Европи.

Збори стверджують, що американські університети тільки в малій мірі використали славістів і істориків снитальців для зорганізування американської славістики і віддали славістику на поталу російським політикам і професійним русофілам, що утотожнюють слов'яно- і совєтознавство з навчанням московської мови, літератури й історії.

Надійний студент — стипендист геофізики в ЗДА

Ню Йорк. — В переїзді з Колорадо до Венесуелі, щоб там перевести різдвяні ферії з батьками, відвідав місцеві українські організації, в тім і свій 194 Відділ УНСоюзу, надійний, молодий студент Богдан Мисько, який студіює геофізику на найстаршій й найкращій американській гірничій школі, Колорадо Скул оф Майнс в Голден, Колорадо.

Богдан Мисько

Богдан Мисько народився в 1938 році в Самборі, звідки, після таборової мандрівки, виїхав 1948 року з батьками Іваном і Катериною до Венесуелі. Там покінчив з найвищими відзначеннями середню школу та один рік каледжу й не знаходячи відповідних умов до дальших студій, виїхав минулого року до ЗДА й тут вписався на славний Гарвардський Університет. Закінчивши там два симестри з відзначенням, він здобув стипендію, яка уможливила йому вступити на найкращу гірничу школу в західній гемісфері, щоб там студіювати геофізику нафти. В своїй новій школі Богдан Мисько став скоро одним з перших студентів і кандидатів на повну стипендію на ввесь час студій. Недавно він здобув відзначення як „мен оф вік" всієї школи. У специяльнім тесті, який прослідкує інтеліґенцію людини, він здобув найкращий осяг. Молодий Богдан завзято популяризує в своїй школі знання про Україну, влаштувавши декілька українських виступів. Прибувши до ЗДА, він самим зв'язався з УНСоюзом й швидко став його членом.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У ЗДА

влаштовує

ПЛЕНАРНУ КОНФЕРЕНЦІЮ

з доповіддю д-ра Олександра Сас Яворського

„Аналіза подібностей в історії України й Америки".

Конференція відбудеться в будинку Українського Інституту в Америці — 2 Іст 79 вул., Н. Й., в суботу, 7-го лютого 1959 року о 6-ій год. веч. — Вхід вільний.

Управа УВАН у ЗДА

ЩО ЧИТАТИ?

Б. Грінченко: **Серед темної ночі** (повість) — $0.65; Б. Пастернак: **Доктор Живаґо** (роман, російською мовою) — $7.50; З. Тулуб: **Людолови** (роман, 2 томи) — $3.75; І. Манило: **Байкар** (байки, гуморески, поезії) — 0.65; В. Дудінцев: **Не хлібом єдиним** (роман, рос. мовою) — $2.75; П. Панч: **Гомоніла Україна** (роман) — $2.75; „**Волосожар**" (ч. 3, 1958. Літ.-мист. журнал), річ. передп. $1.00, ціна 1 пр. 25¢; Г. Гаггард: **Бенiта** (роман) — $0.65; Т. Осьмачка: **Китиці часу** (нова книга) — $0.65; Ю. Яновський: **Вершники** (роман) — $0.90; Ів. Манило: **Колючий сміх** — $0.25. Вимагайте також наш **Каталог книжок і журналів**. Замовлення висилайте на адресу:

WOLOSOZAR
Box 9752, Phila. 40, Pa., USA

ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що з нагоди 65-річчя „Свободи" надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на її фонд та на фонд її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 18.

С. Бук, Шикаґо	$ 10.00	К. Мельник, Честер	2.00
П. Машталяр, Торонто	8.00	О. Малихівський, Вудсайд	2.00
Р. Гарадзан, Сейр	5.00	А. Федірко, Лінден	2.00
Л. Мирошок, Бруклин	5.00	Ю. Дубицький, Шикаґо	2.00
П. Косс, Акрон	5.00	І. Чехович, Ню Йорк	2.00
Д-р В. Пасічняк, Дункірк	5.00	І. Кругляк, Рачестер	2.00
Д-р Т. Воробець, Шикаґо	5.00	О. Вересюк, Амстердам	1.20
М. Сава, Филаделфія	4.00	А. Волк, Гастінґс он Гадсон	1.00
П. Авраменко, Ню Йорк	4.00	В. Воробець, Нюарк	1.00
І. Криницький, Бруклин	4.00	С. Кочун, Палмертон	1.00
О. Коропецький, Дютон	4.00	І. Шиян, Питсбурґ	1.00
К. Мирошок, Бруклин	4.00	Р. Свистун, Пасейк	1.00
С. Андрусишин, Бріджпорт	4.00	В. Сметана, Кліфтон	1.00
П. Білий, Вунсакет	4.00	Н. Бояновський, Ст. Марі	1.00
І. Трембах, Кенора	4.00	М. Безнятий, Нонґстави	1.00
Р. Шевчук, Бруклин	4.00	Б. Баркай, Оберлін	1.00
П. Чап, Нюарк	4.00	К. Ґуран, Рачестер	1.00
В. Шуба, Честер	3.00	В. Мартинець, Морріставн	1.00
Український Історичний Воєнн. Інститут, Торонто	3.00	І. Ведмедик, Клівленд	1.00
І. Беген, Тайтусвіл	3.00	А. Дешевий, Дітройт	1.00
о. В. Буката, Елизабет	2.00	С. Лібович, Ню Йорк	1.00
Н. Мороз, Бентлейвіл	2.00	А. Левенець, Л. Ай. Сиңі	1.00
П. Піжицький, Ст. Кетерінс	2.00	С. Веллер, Питсбурґ	1.00
Д. Єсеп, Вотервліт	2.00	С. Копець, Норвіч	1.00
М. Бабій, Дітройт	2.00	Н. Криско, Бріджпорт	1.00
І. Ніцевич, Йонкерс	2.00	М. Куземка, Ню Йорк	1.00
С. Романків, Гартфорд	2.00	П. Качмар, Трой	1.00
Т. Шереґ, Джерзі Сиңі	2.00	К. Мидинський, Шикаґо	1.00
З. Рубчак, Нюарк	2.00	Ю. Михуда, Черрiвіл	1.00
І. Цегелик, Филаделфія	2.00	Ґ. Мельник, Міллвіл	1.00
К. Наконечний, Плейнфілд	2.00	П. Мазур, Пасейк	1.00
М. Розок, Шикаґо	2.00	А. Рішай, Лос Анджелес	1.00
А. Ременовський, В. Орендж	2.00	Д. Черніченко, Патерсон	1.00
Т. Бічук, Сиракюз	2.00	М. Ліщенко, Шикаґо	1.00
І. Пригода, Рачестер	2.00	З. Стефанів, Нюарк	1.00
Е. Мельник, Л. Ай. Сиңі	2.00	П. Томашівський, Ню Йорк	1.00
Д. Дереш, Шикаґо	2.00	Т. Трус, Вілкс Бері	1.00
Е. Грубський, Нюарк	2.00	П. Баранецький, Ню Йорк	1.00
Я. Кривий, Дітройт	2.00	О. Граб, Сиракюз	1.00
Г. Костюк, Ню Йорк	2.00	Н. Мартенюк, Филаделфія	1.00
А. Косореш, Сістел	2.00	І. Мак, Рачестер	1.00
Ґ. Васко, Бруклин	2.00	І. Винник, Л. Ай. Сиңі	1.00
В. Вальчук, Ню Йорк	2.00	Д. Воловодюк, Флашінґ	1.00
М. Завідняк, Шелтон	2.00	І. Іванишин, Филаделфія	1.00
Д-р М. Дмитренко, Ґрейт Л.	2.00	С. Іващук, Мічвіл	1.00
В. Корда, Ямесвіл	2.00	М. Тарнавський, Картерет	1.00
П. Куць, Шикаґо	2.00	А. Зборик, Шикаґо	1.00
О. Мочерняк, Ню Йорк	2.00	Ґ. Терефенко, Шамокін	1.00
А. Кісломед, Варрен	2.00	І. Гаєвський, Л. Ай. Сиңі	1.00
С. Жураковський, Річмонд	2.00	М. Заплітний, Бруклин	1.00
П. Парницький, Фріголд	2.00	М. Костинюк, Вудгевен	1.00
В. Ґермак, Сафферн	2.00	Е. Гутович, Бруклин	1.00
С. Шипилявий, Боффало	2.00	П. Гуменюк, Сомервіл	1.00
С. Скрибайло, Лонґ Ай. С.	2.00	М. Собенко, Ню Йорк	1.00
О. Бойчук, Діямонд Пт.	2.00	О. Пупко, Бостон	1.00
П. Псюк, Рачестер	2.00	Ф. Гарасимів, Гастінґс он Г.	1.00
В. Вовченко, Клівленд	2.00	В. Федорів, Шикаґо	1.00
Г. Дидів, Слiквіл	2.00	І. Лошак,	1.00
Т. Вовчук, Ню Йорк	2.00	М. Оленик, Филаделфія	1.00
О. Зубик, Форд Сиңі	2.00	С. Возний, Филаделфія	1.00
І. Ходоровський, Вунсакет	2.00	І. Федорак, Аллентавн	1.00
П. Дуда, Віндсор	2.00	І. Мавик, Лінден	1.00
М. Добрянський, Манчестер	2.00	М. Процюк,	1.00
П. Попович, Клівленд	2.00	М. Яременко, Форт Вейн	1.00
П. Пітула, Елизабет	2.00	І. Мельник, Плейнс	1.00
Д-р В. Левицький, Клівленд	2.00	І. Жилавий, Филаделфія	1.00
Ґ. Ватаманюк, Шикаґо	2.00	Разом	$ 264.20
Г. Косовський, Вілмінґтон	2.00	Раніше проголошено	$ 4,296.75
І. Курах, Тайтусвіл	2.00		
М. Срібняк, Клівленд	2.00	Разом	$ 4,560.95

НАУКОВЕ Т-ВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗДА

— видає —

НОВУ СЕРІЮ ОФСЕТНИХ ПУБЛІКАЦІЙ п. з.:

„ДОПОВІДІ — PAPERS",

які зачитано в „Осередках Праці НТШ" в ЗДА.

Вже появилися:

1. Д-р Данило БОГАЧЕВСЬКИЙ: „Проблеми нашої науки на еміґрації";
2. Проф. д-р Василь ЛЕВ: „Фолкльорний матеріял у „Русалці Дністровій";
3. Проф. Микола ОСТАПЯК: „Ізолювання віруса азійської інфлюенци з пробних зразків — полокань горла та автопсійного матеріялу";
4. Prof. Dr. Roman SMAL-STOCKI: "The Impact of The "Sputnik" on The English Language of The U.S.A.:
5. Д-р Данило БОГАЧЕВСЬКИЙ: „Геологічні основи Листопадових Днів",

Ціна — 50 ц. за примірник, враз з пошт. пересилкою.

Замовляти:

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY
302-304 W. 13th Street New York 14, N. Y.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. д-ра **ОМЕЛЯНА ПАЦЛАВСЬКОГО** зложили — $15.00 на залишенців через ЗУАДКомітет

Родина ОЛЕСНИЦЬКИХ з Нюарку

УВАГА!

Старанням Українського Народного Союзу з нагоди його 60-річного ювілею вийшла з друку поема для голосу та фортепіяну композитора Миколи Фоменка

ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ! — LOVE UKRAINE!

слова Володимира Сосюри
Англомовна транскрипція Яра Славутича
Обкладинка Якова Гніздовського

Прекрасні відгуки преси! Розкішне видання!

Ціна $1.00

Замовлення висилати на адресу:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

В глибокому смутку сповіщаємо про несподівану смерть

інж. Володимира БЕРЕЗЮКА

який помер 31-го січня 1959 року, в Гиббінґу, Міннесота, на 53-му році життя.

Дружина ОЛЕНА, донька МАРТА і Друзі Покійного

Оповита безмежним горем повідомляю, що 4-го лютого 1959 р. у Филаделфії відійшла у вічність,

МОЯ НАЙДОРОЖЧА МАТИ,

Анна Олександра МАРКОВИЧ

народжена 1880 р. в Україні.

ПАРАСТАС відправиться в пох. заведенні Насевича при вул Brown and Franklin в П'ЯТНИЦЮ, 6-го ЛЮТОГО 1959 р., в год. 7:00 вечора.

ПОХОРОН відбудеться з Катедри Непорочного Зачаття — при Franklin вул. в СУБОТУ, 7-го ЛЮТОГО 1959 р., в год. 9:00 рано.

Зоя МАРКОВИЧ — донька

УВАГА! ЧЛЕНИ ОбВУА і ВСІ КОЛИШНІ ВОЯКИ!

У найближчу СУБОТУ, 7-го ЛЮТОГО 1959 р.

— відбудуться —

в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку

МІСЯЧНІ СХОДИНИ ЧЛЕНІВ НЮЙОРКСЬКОГО ВІДДІЛУ ОбВУА.

Д-р С. РІПЕЦЬКИЙ виголосить ДОПОВІДЬ на тему: „Бій під Крутами та Чортківська офензива в світлі суперечних описів".

Участь Членів обов'язкова. — Гостям раді.

ПОЧАТОК — в 7:00 год. вечора.

Того ж дня і в тому ж приміщенні — в 6:00 год. веч. НАРАДИ УПРАВИ ВІДДІЛУ.

Управа ОбВУА — Відділ Ню Йорк

НЮАРК І ОКОЛИЦЯ!

СТАРАННЯМ СТАНИЦІ Б-ВА І УД УНА У НЮАРКУ, Н. Дж.,

в НЕДІЛЮ, 8-го ЛЮТОГО 1959 р.
в год. 6:00 вечора
в домівці ОбВУА — при вул. Белмонт 9, в Нюарку

— відбудеться —

Реферат — п. Л. ОРТИНСЬКОГО

під наг.:

„УКРАЇНА НА БРЮССЕЛЬСЬКІЙ ВИСТАВЦІ"

Після реферату буде висвітлений фотомонтаж: „1-ша УКРАЇНСЬКА ДИВІЗІЯ УНА".

Управа

ДИВІДЕНДИ 3 3/4 % РІЧНО ВИПЛАТИЛА за 1958 рік.

Зміна урядування:
ПОНЕДІЛОК: 6-9 вечора
П'ЯТНИЦЯ: 6-9 вечора

Складати гроші, чи позичати —

НАЙКОРИСНІШЕ В СВОЇЙ КРЕДИТОВІЙ КООПЕРАТИВІ

„САМОПОМІЧ" в Джерзі Сиңі

SELF RELIANCE (J. C.) FEDERAL CREDIT UNION
136 Essex Street Jersey City, N. J.

Безплатне обезпечення на життя, відповідно до висоти ощадности. — При позичках низькі відсотки і безплатне обезпечення до висоти $10,000, в разі нещастя, або непрацездатности. — Тому ощаджуйте СИСТЕМАТИЧНО і позичайте СТАЛО гроші лише в Кредитовій Кооперативі „САМОПОМІЧ" в Джерзі Сиңі, Н. Дж.

Інформації: JERSEY CITY: OL 6-4999 або: DE 3-5348
PASSAIC: PR 9-0227

Членів-співвласників просимо голоситися для виписання дивіденди за 1958 р.

ПАМ'ЯТАЄТЕ „СОЮЗІВКУ"? ПАМ'ЯТАЄТЕ ЧАРІВНІ ВЕЧОРІ І ЗАБАВИ ПРИ ЗВУКАХ ОРКЕСТРИ „АМОР"?

УСЕ ЦЕ, ЦІ НЕЗАБУТНІ ВАКАЦІЙНІ ДНІ Й ПЕРЕЖИВАННЯ НА ТІЙ ЧУДОВІЙ ОСЕЛІ УНСОЮЗУ ПРИГАДАЄ ВАМ ТЕПЕР ПЕРШИЙ

ЗИМОВИЙ БАЛЬ „СОЮЗІВКИ"

що відбудеться старанням — ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ НЮ ЙОРКУ

в СУБОТУ, 14-го ЛЮТОГО 1959 р. — в залях Українського Народного Дому — при 140 Другій Еве. в Ню Йорку.

ГРАТИМЕ „СОЮЗІВСЬКА" ОРКЕСТРА „АМОР"

ПОЧАТОК — в год. 9:00 ввечорі
Вступ — ТІЛЬКИ $2.00

ПІД ЧАС ЗАБАВИ — РІЗНІ НЕСПОДІВАНКИ.

Увага! ДІТРОЙТ і ВІНДЗОР!
НЕДІЛЯ, 15-го ЛЮТОГО 1959 р.
Заля: ART INSTITUTE AUDIT.
Год. 6:45 вечора

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ хору "ТРЕМБІТА„

Дириґент: К. ЦЕПЕНДА

Фортепіяновий супровід: Л. СОЯ

Виступає:
МУЖЕСЬКИЙ ХОР — 50 осіб і
МІШАНИЙ ХОР — 90 осіб.

Д-р. філ. Кость Кисілевський

НОВЕ ДЖЕРЕЛО ДЛЯ СТУДІЙ УКРАЇНОЗНАВСТВА

У виданні Канадійського УВУАН-у вийшов цінний Збірник Заходознавства (III) з Матеріялами до українсько-канадійської фолкльористики й діялектології Яр. Рудницького, Вінніпеґ, 1956, стор. XVI і I - 280.

Напочатку редакція заявляє, що це продовження праці, яка почалась у Всеукраїнській Академії Наук, а саме в її Комісії заходо-американознавства ще з кінцем 20-их років, але наслідком невідрадних умовин була припинена на другому томі. Тому це черговий третій том, що надолужує недостачі в студіях української народної словесности в Канаді.

Найкращий доказ міткости автора та рівночасно президента Канадійського УВАН-у, професора Манітобського університету, д-ра Ярослава Рудницького, що саме тепер має за собою 25 років наукової праці, то факт, що він упродовж чотирьох років зібрав серед найстаршого українського поселення в провінціях Манітоба, Саскачеван, Алберта та частково в Онтаріо народну словестну творчість утривалив її на звуковій ленті, упорядкував за тематикою, транскрибував та видав коштом „людей доброї волі", особливо піонерів Йосафата Дзьобка і В. Перепелюка з Манітоби.

Із вступного слова довідуємось, що у записах брали участь численні фармери й громадяни; зокрема Тетяна Кошиць та проф. О. Івах; що не всі матеріяли могли увійти в цей том через недостачу відповідних коштів, бо УВАН в Канаді „не отримує навіть найменших субсидій від фундацій; що „Канадійський Фармер" надрукував зразу деякі тексти в часописі за 1954 до 1956 рр.

Автор подає словничок „канадизмів, тобто слів і зворотів уживаних в Канаді та в Збірнику від I - 192 стор. Зазначено тут, що говірки в Канаді мішані, тому бувають у мові непослідовності, напр. „робить" і „робит"; „ся" і „сі" в одному записі, а крім того слідний усюди вплив літературної мови.

Майбутнім дослідникам цього матеріялу подаємо тут деякі наші вказівки. Відносно словничка ми маємо такі завваження: в текстах бувають ще інші незрозумілі для літературного мововжитку слова, не наведені в списку, напр., гумбру, ґадемус, мистувати, рампайташі, сквир (у значенні іншому, як подано, гл. стор. 29), тлумак (у значенні „перекладач"), файтувати..." в текстах бувають теж слова й вислови із західньоукраїнських говірок, незнані в літературній мові, що не належать до „канадизмів"; одначе треба б їх десь пояснити, напр., заголиласи (стор. 17), марчувати (26), родзай (44), плєсати, плєшу (45), гайдук сідати (45), господар (48) ,вінчую вас (53), не гули мя 73), гвоздьом (57), кожівкою (56), пазнокці (57), ремни плаче (69), вєнци (75), леґінику (84), куди заскигати (121), дрищи (161)...

До нового терміну „канадизми" треба б підходити дуже обережно, бо деякі з виписаних у словничку „канадизмів" походять із „старого краю" та вживаються напевно тільки серед мовлян занесеного в Канаду говору чи говірки, а не загально в наведених вище провінціях, напр., записане слово у словничку канадизмів „фудулитися" походить з Гуцульщини або з Покуття, „банувати" румунського походження, знане там же та ще на західньому Закарпатті, „ґрейцар" — знане в давній австрійській займанщині, так само: кантар (-ок), мордерство, пєц, пляц, цельта, шарварок, шифа... Це німецько-польські ентранжери, що переїхали в Канаду разом з еміґрантами. Чи називати їх канадизмами, це проблема!

Справжні канадизми, по-нашому, то англійські слова в канадійській вимові та ще деякі „ідіоми", вживані тільки в Канаді, перетворені на український лад, напр., кантрія, льота, прера, ґоберneман, полісман, ґара, ват, що їх у ЗДА українці вимавляють по-американськи: кантри, лата, ґовернер, полісмен, уот, кара.

Власне цими справжніми канадизмами в лексиці, а також в фонетиці треба б занятися та опрацювати їх за географічним принципом, тобто дослідити їх поширення та біг ізоглос. Проф. Я. Рудницький почав уже таку роботу, опрацювавши у виданні „Орбіс" ізоглоси, що замітні на згаданому вище терені. Одначе на його учнів надія, що вони охоплять своїми дослідами всі замітні особливості та окреслять їх терен і вік.

Власне в Збірнику відчуваємо брак точних дат про батьківщину походження кожного твору, хоч деколи їх подавано.

Автор поділив цілий матеріял на 10 розділів за тематикою. Перший — ономастичний, наводить цікаві назви місцевин, з канадизмами, здеформовані завдяки т. зв. народній етимології, напр., Крілик із Клір Лейк, Ман., Равлик з Равнд Лейк, Ман..., походження назв: Рутінія, Красне, Радимно, Шандро і так далі.

Другий розділ наводить оповідання про першу зустріч наших піонерів з індіянами, про перші часи поселення та пригоди в побуті й житті в різних часах. Цікаві теж канадійські сміховинки, що основані на непорозумінні в мові з місцевими людьми. Вони поміщені в III розділі.

Найменше канадійські є приповідки (100). Вони мають характер занесеного із старого краю побутового матеріялу (IV розділ), крім перших шістьох, що справді канадійського утворення. Правдоподібно збірка В. Плав'юка „Приповідки або українсько-народна філософія", видана в Едмонтоні в 1947 р., високо оцінена проф. В. Кірконнеллем, здебільша вичерпала оригінальний матеріял, тому для автора залишились тільки такі, що їх знає кожний фолкльорист як українські приповідки. Мабуть автор станув на становищі, що коли вони вживані також українцями з Канади, то вони тим самим „канадійські".

У п'ятому розділі наведено багаті побутові описи, що продовжуються в шостому пісенному відділі. Це творчість українсько-канадійська. Шкода тільки, що не поміщено тут мелодій, які були б дали ще цінніший матеріял для дослідників народної музики. Можна тільки здогадуватись, що мелодії занесені з „краю", а слова достосовані до них. Але чи цей здогад правильний, покажуть щойно майбутні дослідження. В кожному разі ця частина незвичайно цінна!

Пісні й спогади про „старий край" мають мало оригінальности, але свідчать про мандрівні мотиви та змішання їх змісту, напр., оповідання про Довбуша сплутане з оповіданням про Каньовського, знаним в українському фолкльорі. Поплутане теж оповідання про Шевченка, але то в словах найстаршого піонера, в чому нема й причини до здивування.

Наголовок „Народні пісні з-над Збруча", записані Т. Івахом в Гарланді, Ман., окреслює дуже загально область їх поширення, бо Збруч пливе через кілька говорових районів: Волинь, Поділля, Наддністров'я і Покуття. До якого типу належать тоді ці пісні (6), треба б щойно точно окреслити на підставі прикмет. Нам здається, що це також мандрівні мотиви. Те саме можна сказати про „надзбручанські гаївки". Натомість лемківські пісні, подані Й. Дзьобком, що народився в Грибівському повіті на Лемківщині, оригінальні.

Восьмий розділ містить такий матеріял, що технічно тут попав, дармащо за змістом можна було його приділити до попередніх розділів. Це переважно пісні із старого краю, як і в окремій 9-ій частині „Із збірки Й. Дзьобка".

Майбутнім дослідникам фолкльорного матеріялу, що не можуть зробити збірних екскурсій, книжка, яку ми аналізували, подасть багатющий матеріял для студій. В першу чергу вирине перед ними проблема мандрівного елементу та чужих впливів, особливо від тих сусідніх народів, що з ними українські еміґранти зустрілись на своєму шляху. В аналізі його дослідник мусить зазнайомитися з побутом та піснями сусідів, не поминаючи їх оригінальних мелодій; мусить пізнати наукові твори, що займаються цим питанням теоретично. До цього послужить їм багата література зібрана в книжках Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові (Етнографіч. Збірник, Збірник Філологічної Секції, Матеріяли до української етнології і ін.), в тритомовій повісті Киріяка „Сини землі". В дальшому вигинуть проблеми мовних схрещень, в чому цей Збірник буде направду багатий для аналітичного дослідження та синтетичного заключування.

Збираючи всі його цінності, ствердждуємо, що праця проф. Яр. Рудницького дає майбутнім дослідникам живе й невичерпане джерело студій.

При тому вітаємо Автора з його 25-річчям наукової діяльности та бажаємо йому багато сили і здоров'я на порозі нового 25-річчя. У першому він виявив багато знання та ініціятиви, непереможну енерґію у творчості та видаванні дорогоцінних книжок Української Вільної Академії Наук в Канаді, що перевищило вже давно число 50, виховав ряд науковців з-поміж українського молодняка. В другому чекає на нього ще більша праця на полі української науки. Хай Бог помагає!

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ...

(Закінчення зі стор. 1-шої)

воленій Україні, хоч Республіка була короткотривала та попала під примусову окупацію російських комуністів в 1922-му році, і —

Тому, що загально признано, що боротьба сміливого і патріотичного Українського народу проти комуністичного тоталітаризму ніколи не припинялась аж до сьогоднішнього дня, —

Тому, отже, Генеральна Асамблея (спільно зі Сенатом) стейту Ню Джерзі постановляє, що Українці в цілому світі повинні мати заохоту до продовжування відзначувань Дня Української Незалежности в тій надії, що вже недалекий той день, в якому мешканці України зможуть жити як вільні люди та бути панами своєї долі. І дальше постановляє, щоб копії цієї спільної резолюції, підписані Президентом Сенату і потверджені його Секретарем, підписані Спікером Генеральної Асамблеї і потверджені її урядовцем, були переслані Дмитрові Галичинові, головному предсідникові Українського Народного Союзу, Антонові Драганові, головному редакторові українського щоденника ‚Свобода' і колишньому членові Генеральної Асамблеї Марселові Ваґнерові та Василеві Вінтонову, голові байонської Організації Оборони Чотирьох Свобід України".

Копії цього документу, що їх підписали резидент Сенату Верлі Л. Ленс, секретар Сенату Генрі Петтерсон, спікер Генеральної Асамблеї Вільям Курц і урядовець Генеральної Асамблеї Геррі Дудкін, були, згідно з постановою, переслані названим особам.

Американське золото відпливає до Европи

Вашинґтон. — Міжнародний Монетарний Фонд подає числа про запаси золота в ЗДА і в деяких европейських державах та ствебджує, що американське золото відпливає до Европи і в перших дев'ятьох місяцях минулого року з цієї країни відійшло до Европи золота, вартости майже два більйони долярів. Американське золото закупили такі держави: Велика Британія, Німеччина, Бельгія, Італія, Швайцарія і Голляндія. Німеччина, Італія і Голляндія збільшили і свої запаси долярів, а Швайцарія і Бельгія їх зменшили в тому самому часі минулого року. І так Англія збільшила запаси золота і долярів на $781 мільйон, Німеччина — $454 мільйони, Італія — $447 міль

ТЕОДОР КУКІЛЬ

(Посмертна згадка)

10 грудня 1958 р. на кладовищі в Глясенбері, коло Гартфорду, Конн., виросла нова могила. Спочили в ній тлінні останки сл. п. Теодора Кукіля, начальника магазину, члена Дирекції ПСК. в Ярославі, Зах. Україна. Не судилося йому лягти на вічний спочинок на Рідній Землі, для якої так довго, тяжко і ревно працював найкращі роки свого життя. Не дала доля спочити там, де в день жалоби по сл. п. Теодорові вкрився б княжий город Ярослав жалібними прапорами, де на вічну дорогу відвели б його маси ярославських кооператорів, срібнолентий Сян ніс би на своїх хвилях сумну-жалібну „Вічная Пам'ять". Життя, що довелося йому покинути в повному розквіті сил, не визначило йому легкої дороги, не поскупило турбот і горя.

Сл. п. Теодор Кукіль прийшов на світ 27 грудня 1904 р. на селі в Жовківщині в численній сім'ї. Гімназійну науку перейшов у Львові і Жовкві. Потім покінчив абіт. торг. курс РШколи у Львові і там відбув річну торговельну практику в склепах Нар. Торгівлі. По закінченні практики, вступив в ряди кооперації на працю як начальник магазину ПСК в Жовкві. Цю працю перервала служба в польському війську, в саніт полку у Львові, протягом 1½ року.

По відбуттю військової служби, на пропозицію ЦС. пішов на працю на становище начальника магазину до новоствореного ПСК в Ярославі, в 1929 р. Від того часу його життєва доля в'яжеться вже тісно з долею ПСК. З ентузіязмом працював і радів успіхами ПСК в перших роках його розвою, не кидаючи праці, переживав тяжкі хвилі господарського залому ПСК. в 1930-32 рр. вперто і завзято брав участь в довгій санації, сам, без ніякої помочі виконував аж до 1936 р. всяку, навіть найчорнішу роботу. Не раз, в часі гарячого, закупочного сезону, працював цілий день без їжі, а пізнім вечером, по впорядкованню магазину, млинкував збіжжя чи пакував яйця. Це, назверх невидна, сіра праця, що від її виконання залежить успіх і розвій установи, — праця, що вимагає твердої та солідної людини.

Такою твердою, при тому дуже товариською, зичливою людиною й був сл. п. Федь. — Привітний і приязний для сільських кооператорів-справників, що в нього полагоджували закупи, приятельський у відношенні до співпрацівників, був дуже популярний. Щирий і товариський у поведінці, був загально люблений в кругах ярославського громадянства.

В приватному життю, добрий муж і батько, в праці пильний, обов'язковий і чесний, в громадському життю діяльний і щедрий — це є прикмети, що творили образ нашого Незабутнього, сл. п. Федя. Війна кинула його в ряди польського війська і німецький полон. Але осінню 1940 р. вернув знов до праці в ПСК на давнє становище. Оцінюючи його прикмети і заслуги для ПСК, покликала його Надз. Рада в ряди Дирекції ПСК. — Швидко минали воєнні роки. Разом зі всіми працівниками ПСК йде в липні 1944 р. на еміґрацію — скитальщину. По розвалі гітлерівської Німеччини, в таборах, працював в таборових установах і вчителював в таборовій торг. школі. Вже в 1949 р переїхав до ЗДА, працюючи ввесь час як фабричний робітник, жив думками про свою найближчу родину в краю. Два роки тому вдалося йому нав'язати контакт з родиною. Жив думками про них і мрією про злуку.

Але прихована, невилічима недуга, пістр'як шлунка, ломить в останньому році його здоров'я. По перебуттю одної операції, літом 1958 р. до останньої хвилі, мимо великого ослаблення, все життєрадісний, повний гумору, оптимістично настроєний, — пішов в перших днях грудня на другу операцію. Слабий організм не видержав пооперацийних болів і 8 грудня 1958 р. вривається нитка його життя.

Невеличка ґромадка, рідні, приятелів, знайомих і товаришів праці, відвела його тлінні останки на місце вічного спочинку, а від української кооперації і Ярославщини прощав його на останню дорогу дир. ПСК. п. Микола Чопик.

Ряди українських піонерів-кооператорів зменшилися на одного, цінного бoєвика.

В. И. П.

І. Ш., М. Ч.

ПОМЕР ГРИГОРІЙ ГЕБА, СЕКРЕТАР 344 ВІДДІЛУ УНС В БАВНД БРУКУ

Бавнд Брук, Н. Дж. — У вівторок 3-го лютого 1959 р., помер тут на 63-му році життя бл. п. Григорій Геба, довголітній секретар місцевого Відділу УНСоюзу ч. 344. Народжений 18 вересня 1896 р. в селі Черче Рогатинського повіту в Галичині, бл. п. Григорій Геба зовсім молодою людиною виїхав до ЗДА, де вчасно включився в громадське життя, а зокрема в УНСоюз. Ставши секретарем Братства св. Миколая, 344 Відділу УНСоюзу в Бавнд Бруку, бл. п. Геба впродовж більш ніж 20 років належав до активних союзових і загальногромадських працівників.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 102, відбудуться в неділю, 8-го лютого 1959 р., зараз по співаній Службі Божій, в церковній залі — 2280 W. 7th. — М. Молеський, предс.; С. Косик, кас.; М. Бобечко, секр.

ШИКАГО, Ілл. — С-во св. Богородиці, Відд. 33, повідомляє, що Річні Збори відбудуться в неділю, 8-го лютого 1959 року, в год. 6:30 веч., в залі укр. прав. церкви при вул. Avalon Ave. Просимо всіх членкинь і членів прибути на ці збори, бо є дуже важливі справи. — С. Оріх, секр.

Посмертні Згадки

Теодор ОЗАРІВ, довголітній член Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 367 УНСоюзу в Рочестері, Н. Й., помер дня 18-го січня 1959 р., на 71-му році життя. Покійний народився в селі Копанкі, пов. Калуш, Західня Україна. Полишив у смутку дружину Анастасію, 3 доньки, Анну, Розалію, Марію, одну сестру Анастасію Петрів і 4 внуки. Похорон відбувся 21-го січня 1959 р., із пох. заведення до церкви св. Йосафата, а опісля на цвинтар Голі Сепульхре, при участи Родини, Знайомих та Членів Т-ва. — В. Й. П!

В. Попович

Варвара ГАРМИЧ, довголітня членкиня Відд. 230 УНСоюзу в Йонґставні, О., упокоїлася в Бозі, 26-го грудня 1958 р. До УНСоюзу вступила 1919 року. Походила з Тернопільського повіту, Зах. Україна. Похорон відбувся 29-го грудня 1958 р., з пох. заведення до греко-кат. церкви, а звідтіля на цвинтар Кальварію. Сердечну подяку складаємо Всеч. Отцям Духовним за відправи. Сердечно дякуємо всім Тим, що зложили на Служби Божі і на вінки та всім Тим, що взяли участь в Похороні. — Хай земля Вашинґтона буде Їй легкою. — У глибокому горі: муж, доньки, зять і внуки. — В. Й П.

МИХАЙЛО ЩУРКО, член Від. 8, УНСоюзу в Йонкерс, Н. Й., ветеран 2 світ. війни помер у вівторок в Кінґрбрідж Ветеранс Госпітель по короткій недузі на серце. Полишив жінку Софію з дому Івасів і 15-річну доню Катерину і 12-літнього сина Теодора, 2 братів і 4 сестри. Уроджений в Боффало, Н. Й. Похорон в суботу рано 9.30 з церкви св. Михайла на цвинтар св. Марії. — В. Й. П.

В. Мандзій, секр.

ZWARKA Company 48 E. 7th St. New York City Tel.: GR 3-3550 КРЕМ для плекання цери для пань.

● РОЗШУКИ ●

Марія Кущинда пошукує вуйка Михайла ЦАП по-батькові Панькович, зі села Радошиці, пов. Сянік, Лемківщина та його дружину МАРІЮ із Лупкова. Мали 5 дітей та мають знаходитися у Менесенах. Прошу обізватись до: Анна ВАК 2641 W. 28th Pl. Cleveland 13, Ohio

● REAL ESTATE ●

Продається КУРЯЧА ФАРМА 18,000 broilers, модерне устаткування, дім — 4 спальні, всі вигоди, рівнобіжно Retail busness, 250 курей 500 d. яєць тижнево, бойня Government approved, можливости поширення. M. HARMASH E. Atlantic Ave., Atco, N. J. Tel.: Berlin 70088 M.

ДОМИ на ПРОДАЖ
Два 8-родин., муров., біля Зоопарку, понад $3,000 чистого прибутку на рік. 2 мешк. вільні, за $46,000.
16-родин. на 174 вул., біля Бродвею, $2,000 чист. прибутку за $39,500, готівки $12,000.
20-родин. на 135 вул., біля Riverside Dr., понад $3,000 чист. прибутку, за $18,000, готівки поверх морґеджу.
8-род., з двома крамницями, в бизнесовому р-ні Бронксу за $19,000. Вигідні умови сплати.
Є на продаж одно і двородинні доми, на вигідних умовах.
DRUJBA REALTY CORP. 3450 Broadway, N. Y. C. AU 1-0194

DELAWARE — MARYLAND ФАРМИ, посілості, звернені до моря. Помірковані ціни. Низькі податки. GEO. P. SCHREPPLER REALTY 7 West Main Street Middletown, Delaware

● MOVIES — THEATRE ●

СЬОГОДНІ І ЗАВТРА! Музична драма в кольорах „СЕРЦЕ СПІВАЄ" також "THE LAST PARADISE" AMERICAN THEATRE 3rd St., bet. Aves B & C, N.Y.C. Tel.: CA 8-6875

● НАПРАВКИ ●

ВСІ ЧАСТИ до направи печей, вуглевих, газових, нафтових, огрівальних і гарячої води, як також усякі нові печі можете дістати в STOVE MFRS CORP., 182-180 Mulberry Street, Newark 1, N. J.

Купуйте в підприємства, що оголошуються в „Свободі"

Нове видання ◄ Олекса БАБІЙ ПОВСТАНЦІ Поема ЦІНА $1.75. Замовляти: "SVOBODA" P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

HALLETT & HALLETT ДИРЕКТОРИ Похоронного Заведення від 1854 HALLETT HOMESTEAD 147th St. and Northern Blvd. FLUSHING Howard L. Hallett, Lic. Mgr. Wesley Hallett, Treasurer Flushing 9-0062

Lytwyn & Lytwyn UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS AIR CONDITIONED Обслуга ЩИРА І ЧЕСНА Our Services Are Available Anywhere in New Jersey 801 SPRINGFIELD AVENUE IRVINGTON, N. J. NEWARK, N. J. ESsex 5-5555

Петро ЯРЕМА УКР. ПОГРЕБНИК Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ. Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром. Peter Jarema 129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568

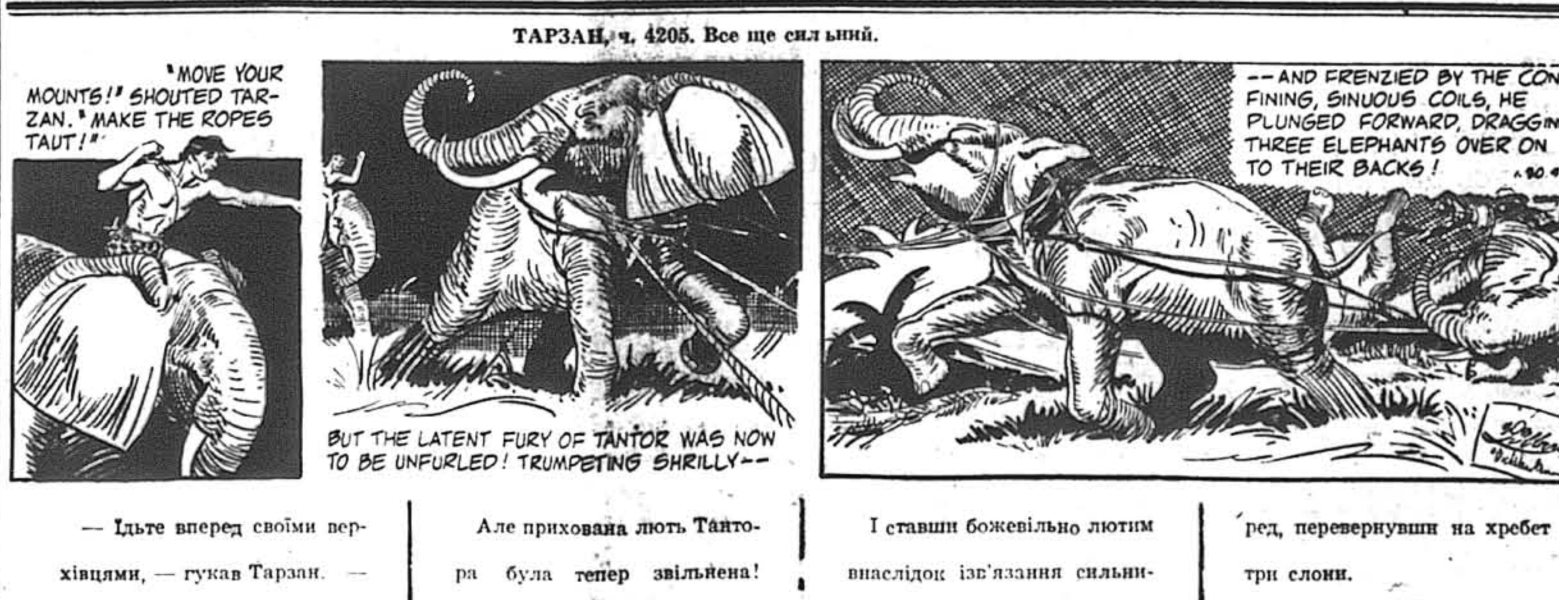
AVOID HEADACHES! ЗВОРОТ ПРИБУТКОВОГО ПОДАТКУ (INCOME TAX) приготовляють досвідчені фахівці. Податки федеральні, стейтові — особисті — торговельні — корпораційні. Trident Associates 100 SECOND AVE. — NEW YORK, N. Y. Відкрито вдень і вечорами GR 3-3830

Засновано 1920 р. Tel.: AL 4-8779 KOWBASNIUK Agency НОТАРІЯЛЬНЕ БЮРО 286 E. 10th Street New York 9, N. Y.
• ВСІ РОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕНЬ;
• ПОСЕРЕДНИЦТВО ПРОДАЖУ РЕАЛЬНОСТЕЙ;
• БИЛЕТИ НА КОРАБЛІ І ЛІТАКИ ДО ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ;
• ВСЯКІ ІМІГРАЦІЙНІ СПРАВИ;
• ПАКУНКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ И АЗІЇ.
Жадайте наших КАТАЛОГІВ Міжнародні поштові перекази.
Федеральний і стейтовий ПОДАТКОВІ ЗВІТИ (INCOME TAX)
Віра КОВБАСНЮК-ШУМЕЙКО Антін ШУМЕЙКО
Години: 10:00 рано до 8:00 вечора; Субота: 10:00 рано до 5:00 по п.

В нашій КНИГАРНІ можна набути такі КНИЖКИ:
ВЕЛИКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ — Опрацювали: д-р Іван Крипякевич, Микола Голубець, д-р Дм. Дорошенко, д-р Ярослав Пастернак ... $ 12.00
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА — Опрацювали: д-р І. Крипякевич, ген.-хор. М. Капустянський, д-р Б. Гнатевич, кап.-ляйтенант Св. Шрамченко, сот. О. Думин, хор. З. Стефанів, Лев Шанковський, д-р Ст. Росоха ... 15.00
Проф. Дам'ян ГОРНЯТКЕВИЧ: УКРАЇНСЬКІ МИСТЦІ В АВТОБІОГРАФІЯХ ... 1.75
О. ГАЙ-ГОЛОВКО: ПОЄДИНОК З ДИЯВОЛОМ — 2 томи ... 2.75
В. ЧАПЛЕНКО: ЛЮДИ В ТЕНЕТАХ — сатирична повість, 2 томи 2.50
Юрій ТИС: ШЛЯХАМИ ВІКІВ — історичні оповідання ... 1.25
Л. МОСЕНДЗ: ЛЮДИНА ПОКІРНА — оповідання ... 1.25
РЕКС БІЧ: ЗАЛІЗНИЙ ШЛЯХ — 2 томи, повість з піонерського життя на Алясці. ... 2.50
Василь РАДИЧ: МАКСИМ ЗАЛІЗНЯК — істор. роман, 2 томи 2.50
Микола ГОГОЛЬ: СТРАШНА ПОМСТА — 1.50
І. ЛОВОДА: ВОНИ ПРИЙШЛИ ЗНОВУ — роман з фінляндсько-большевицької війни ... 1.25
Юрій ТИС: МАРКІЗА — істор. оповідання ... 1.25
В. ЛОПУШАНСЬКИЙ: ПЕРЕМОГА — повість з визвольної війни, 2 томи 2.50
Сава КРИЛАЧ: САМОСТІЙНИК — 3 томи ... 3.75
З ПОДОРОЖІ НАВКОЛО ПІВСВІТУ ... 1.25
М. ШАРИК: ДІТИ ВІЙНИ — 3 томи ... 3.75
Яр. РУДНИЦЬКИЙ: З ПОДОРОЖІ ПО АМЕРИЦІ ... 1.25
Я. РУДНИЦЬКИЙ:
Яр. РУДНИЦЬКИЙ: З ПОДОРОЖІ ПО СКАНДИНАВІЇ ... 1.25
Е. ЯВОРІВСЬКИЙ: ВОЖДЬ 100,000-ої АРМІЇ. Пам'яті Нач. Вождя УГА ген.-чет. Мирона Тарнавського ... 1.25
Належність за книжки просимо слати ТІЛЬКИ чеками або поштовими переказами — на адресу:
Svoboda Bookstore P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

НОВА КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ! Вже є в продажі праця проф. К. КОНОНЕНКА UKRAINE and RUSSIA УКРАЇНА І РОСІЯ Історія економічних взаємин між Україною і Росією (1654 — 1917) Видання: Маркет Юніверзіти Пресс. Ціна — $ 7.50 Замовляти: Svoboda P. O. Box 346 JERSEY CITY, N. J.

ТАРЗАН, ч. 4205. Все ще сильний.

— Ідьте вперед своїми верхівцями, — гукав Тарзан. — Натягніть шнури!

Але прихована лють Тантора була тепер звільнена! Трублячи пронизливо —

І ставши божевільно лютим внаслідок ізв'язання сильними шнурами, він рушив вперед, перевернувши на хребет три слони.